

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про авторське право і суміжні права

Цей Закон регулює відносини щодо набуття, здійснення та захисту особистих немайнових та майнових авторських та/або суміжних прав, а також щодо прав особливого роду (*sui generis*), пов'язаних зі сферою авторського права та/або суміжних прав.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

- 1) автор - фізична особа, яка своєю творчою діяльністю створила твір;
- 2) аудіовізуальний твір - твір у вигляді послідовності епізодів або кадрів зі звуком або без нього, поєднаних між собою цілісним творчим задумом, доступний для сприйняття за допомогою відповідних технічних засобів на певному виді екрана (кіно-, телеекрана тощо), на якому така послідовність кадрів утворює рухоме зображення;
- 3) аудіодискрипція (тифлокоментування) - створення окремої звукової доріжки із закадровим описом персонажа, предмета, простору або дії у відеопродукції для осіб, які внаслідок порушення зору не можуть сприймати візуальну інформацію;
- 4) база даних (компіляція даних) - сукупність творів, даних або будь-якої іншої інформації у довільній формі, що розташовані у систематизованому або упорядкованому вигляді, що можуть бути доступні за допомогою спеціальної пошукової системи та/або на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів;
- 5) веб-сайт - сукупність даних, електронної (цифрової) інформації, зокрема об'єктів авторського права та/або суміжних прав тощо, пов'язаних між собою і структурованих у межах адреси веб-сайту та/або облікового запису власника такого веб-сайту, доступ до яких здійснюється через адресу в мережі Інтернет, що може складатися з доменного імені, записів про каталоги або виклики та/або числової адреси за Інтернет-протоколом;
- 6) веб-сторінка - складова частина веб-сайту, розташована за спеціальною адресою в мережі Інтернет;
- 7) виконавець - фізична особа (актор, співак, музикант, танцюрист, диригент музичних і музично-драматичних творів або інша фізична особа), яка виконує роль, читає, декламує, співає, грає на музичному інструменті, танцює, інтерпретує, будь-яким іншим способом виконує музичні, драматичні, літературні, хореографічні, інші подібні твори, фольклор або інші художні образи;
- 8) виконання - результат індивідуальної чи колективної діяльності з артистичного представлення музичних, драматичних, літературних, хореографічних або подібних творів, фольклору чи інших художніх образів;
- 9) вироблення відеограми - відеозапис, видозміна (монтаж) відеозапису, упорядкування і видозміна відеозаписів із звуковим супроводом або без нього;
- 10) вироблення фонограми - звукозапис, видозміна (монтаж) звукозапису, упорядкування і видозміна звукозаписів;
- 11) виробник відеограми - фізична та/або юридична особа, яка бере на себе ініціативу та несе відповідальність за вироблення відеограми;
- 12) виробник фонограми - фізична та/або юридична особа, яка бере на себе ініціативу і несе відповідальність за вироблення фонограми;
- 13) відеограма - вироблений (кінцевий) відеозапис виконання або інших зображень (із звуковим супроводом або без нього), крім відеозапису, що використовується у складі аудіовізуального твору;
- 14) відтворення - пряме чи опосередковане виготовлення однієї або більше копій об'єкта авторського права та/або суміжних прав (або його частини) будь-яким способом та у будь-якій формі, у тому числі для тимчасового чи постійного зберігання в електронній (цифровій), оптичній або іншій формі, яку може зчитувати комп'ютер, а також створення тривимірного твору з двовимірного і навпаки та створення тривимірного твору на основі набору інструкцій, який зчитується комп'ютером для виготовлення тривимірного твору;
- 15) власник веб-сайту - особа, яка є володільцем облікового запису та встановлює порядок і умови використання веб-сайту. За відсутності доказів іншого, власником веб-сайту вважається реєстрант відповідного доменного імені, за яким здійснюється доступ до веб-сайту, та/або отримувач послуг хостингу;
- 16) власник веб-сторінки - особа, яка є володільцем облікового запису, що використовується для розміщення веб-сторінки на веб-сайті, та яка управляє та/або розміщує електронну (цифрову) інформацію в межах такої веб-сторінки. Власник веб-сайту не є власником веб-сторінки, якщо власник веб-сторінки володіє обліковим записом, що дозволяє йому самостійно, незалежно від власника веб-сайту, розміщувати інформацію на веб-сторінці та управляти нею;

17) гіперпосилання - формалізований відповідно до стандартів мережі Інтернет запис адреси веб-сайту або його частини (веб-сторінки, даних). У разі якщо гіперпосилання адресує до частини веб-сайту (веб-сторінки), крім домену та/або числової адреси за Інтернет-протоколом, воно може містити додаткові записи про каталоги або виклики і умови доступу до веб-сторінки, що може бути відтворена або збережена на пристроях, які можуть зчитувати та відтворювати електронну (цифрову) інформацію з використанням мережі Інтернет;

18) державна система правової охорони авторського права і суміжних прав - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, Національний орган інтелектуальної власності та інші державні підприємства, установи, організації, що виконують функції, пов'язані зі сферою охорони авторського права і суміжних прав;

19) доведення до загального відома публіки - поширення об'єктів авторського права та/або суміжних прав шляхом (способами) публічного виконання, публічного демонстрування, публічного показу, публічного сповіщення, інтерактивного надання доступу, кабельної ретрансляції;

20) законний користувач бази даних - особа, яка правомірно володіє копією бази даних, виготовленою правомірно;

21) законний користувач комп'ютерної програми - особа, яка правомірно володіє копією комп'ютерної програми, виготовленою правомірно;

22) запис - результат фіксування в об'єктивній (матеріальній або електронній (цифровій) тощо) формі за допомогою технічних пристроїв звуків чи відображень звуків (звукозапис) або зображень (відеозапис), або зображень із звуком (відеозвукозапис), що дозволяє здійснювати за допомогою відповідних пристроїв їх сприйняття, відтворення, передавання тощо;

23) ім'я автора - сукупність слів чи знаків, що ідентифікують автора: прізвище та ім'я автора; прізвище, ім'я та по батькові автора; ініціали автора; псевдонім автора; прийнятий автором знак (сукупність знаків) тощо;

24) ім'я виконавця - сукупність слів чи знаків, що ідентифікують виконавця: прізвище та ім'я виконавця; прізвище, ім'я та по батькові виконавця; ініціали виконавця; псевдонім виконавця; прийнятий виконавцем знак (сукупність знаків) тощо;

25) інтерактивне надання доступу - поширення об'єкта авторського права та/або суміжних прав для публіки з використанням кабелю чи без нього, у тому числі в мережі Інтернет або інших інтерактивних мережах, зокрема розміщення гіперпосилань та розміщення на одному веб-сайті цифрового контенту з іншого веб-сайту без його відтворення (фреймінг) таким чином, щоб представники публіки мали змогу отримати доступ до відповідного об'єкта з місця та у час, обрані ними індивідуально;

26) комп'ютерна програма - набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи в будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером (настільним комп'ютером, ноутбуком, смартфоном, ігровою приставкою, смарт-телевізором тощо), які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату, зокрема операційна система, прикладна програма, виражені у вихідному або об'єктному кодах;

27) копія - відтворений у будь-якій об'єктивній формі об'єкт авторського права та/або суміжних прав. Копія твору, виконана у будь-якій матеріальній формі, є примірником твору;

28) мовлення - поєднана єдиною творчою концепцією сукупність програм та іншої інформації, яка транслюється радіомовником чи телемовником за розкладом програм;

29) музичний кліп - аудіовізуальний твір, у якому втілена візуальна інтерпретація музичного твору з текстом або без тексту, звуковий ряд якого містить запис виконання зазначеного музичного твору;

30) Національний орган інтелектуальної власності (далі - НОІВ) - державна організація, що входить до державної системи правової охорони інтелектуальної власності, яка здійснює повноваження у сфері інтелектуальної власності, визначені цим Законом, іншими законами України у сфері інтелектуальної власності, актами Кабінету Міністрів України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та статутом, і має право представляти Україну в міжнародних та регіональних організаціях;

31) обліковий запис - формалізований згідно із стандартами мережі Інтернет запис на комп'ютерному обладнанні (комп'ютерах, серверах), підключеному до мережі Інтернет, що ідентифікує користувача (наприклад власника веб-сайту) на такому обладнанні, містить дані про доступ до частини каталогів і комп'ютерної програми, комп'ютерного обладнання, а також визначає права такого доступу, що надають можливість володільцю облікового запису додавати, видаляти, змінювати цифровий контент і дані веб-сайту, надавати доступ до веб-сайту або його частини, окремих даних іншим особам, припиняти функціонування такого веб-сайту або його частини в межах облікового запису;

32) оприлюднення (розкриття публіці) - будь-яка дія, що вперше робить твір чи об'єкт суміжних прав доступним для необмеженого кола осіб;

33) опублікування - поширення твору, фонограми, відеограми у будь-який спосіб розповсюдження або доведення до загального відома публіки. Опублікуванням твору, фонограми, відеограми вважається також депонування рукопису твору, фонограми, відеограми;

34) організація мовлення - особа, яка здійснює добір радіо- або телевізійних програм та надає їх для одночасного масового та індивідуального приймання користувачами на основі створеного нею розкладу програм;

35) оригінальність твору - ознака (критерій), що характеризує твір як результат власної інтелектуальної творчої діяльності автора та відображає творчі рішення, прийняті автором під час створення твору;

36) особа з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації - фізична особа, яка має вади зору чи зорового сприйняття або порушення здатності до читання, зорова функція або здатність до читання якої не може бути відновлена таким чином, щоб читати друковані твори нарівні з особами без таких порушень, а також фізична особа, яка через фізичні порушення чи психічні розлади не може тримати в руках книгу чи користуватися книгою або фокусувати погляд чи рухати очима тією мірою, якою це необхідно для читання;

37) піратський примірник твору, фонограми, відеограми - примірник відповідно твору, фонограми, відеограми, відтворений та/або розповсюджений з порушенням авторського права та/або суміжних прав;

38) позичка - надання у користування (у тому числі у визначений спосіб) примірника твору, фонограми, відеограми на встановлений строк, за умови що такі дії не мають самостійного економічного значення;

39) приватне копіювання - відтворення в особистих цілях особи або для членів сім'ї такої особи чи близьких знайомих такої сім'ї творів і виконань, зафіксованих у фонограмах, відеограмах, за умови що такі дії не мають самостійного економічного значення;

40) програма організації мовлення - поєднана єдиною творчою концепцією сукупність передач (телерадіопередач), інших творів та/або об'єктів суміжних прав, яка має постійну назву і транслюється радіомовником чи телемовником за певною сіткою мовлення;

41) продюсер аудіовізуального твору - особа, яка організовує або організовує і фінансує створення, виробництво і опублікування аудіовізуального твору;

42) прокат - надання у користування (у тому числі визначеним способом) примірника твору, фонограми, відеограми на встановлений строк з метою одержання прямої чи опосередкованої комерційної вигоди;

43) псевдонім - вигадане ім'я, що складається із сукупності слів чи знаків, символів, обране автором (співавторами) чи виконавцем (співвиконавцями) для позначення себе відповідно як автора (співавторів) або як виконавця (співвиконавців);

44) публіка - сукупність фізичних осіб, не пов'язаних між собою належністю до кола сім'ї або близьких знайомих;

45) публічне виконання - подання творів, виконань, фонограм, програм організацій мовлення у будь-який спосіб безпосередньо (у живому виконанні), так і за допомогою будь-яких пристроїв і процесів (крім передачі в ефір чи по кабелю) у місцях, в яких присутні чи можуть бути присутніми представники публіки, незалежно від того, присутні вони в одному місці і в один час чи в різних місцях і в різний час;

46) публічне демонстрування - одноразове чи багаторазове представлення публіці аудіовізуального твору чи відеограми;

47) публічне сповіщення - поширення в ефір для сприйняття публікою бездротовими засобами або за допомогою кабельної мережі чи супутника тощо об'єктів авторського права та/або суміжних прав;

48) публічний показ - будь-яка демонстрація оригіналу або копії твору, виконання, фонограми, відеограми, програми організації мовлення безпосередньо або на екрані за допомогою плівки, слайда, телевізійного кадру тощо (крім передачі в ефір чи по кабелю) або за допомогою інших пристроїв чи процесів у місцях, в яких присутні чи можуть бути присутніми представники публіки, незалежно від того, присутні вони в одному місці і в один час чи в різних місцях і в різний час. Публічний показ аудіовізуального твору чи відеограми означає також демонстрацію окремих кадрів аудіовізуального твору чи відеограми без дотримання їх послідовності;

49) репрографічне відтворення (репродукування) - факсимільне відтворення у будь-якому розмірі (у тому числі збільшеному чи зменшеному) оригіналу або іншого примірника письмового, фотографічного, графічного твору, картини, малюнка тощо шляхом фотокопіювання, ксерокопіювання або іншими подібними способами. Репрографічне відтворення не включає запис твору в електронній (цифровій), оптичній чи іншій формі, яку зчитує комп'ютер, або у процесі видавничої діяльності;

50) розповсюдження - будь-яка дія, за допомогою якої оригінали або інші примірники об'єктів авторського права та/або суміжних прав безпосередньо чи опосередковано пропонуються публіці способом, у тому числі першого продажу чи іншого першого відчуження примірників об'єкта авторського права та/або суміжних прав;

51) сирітський твір, сирітський об'єкт суміжних прав - оприлюднені в Україні твір, фонограма, відеограма (у тому числі що входить до складу аудіовізуального твору або іншої фонограми, відеограми), зафіксоване виконання, щодо яких жоден із суб'єктів майнових прав за результатами ретельного пошуку не ідентифікований, а в разі ідентифікації такого суб'єкта (включаючи об'єкти, оприлюднені анонімно чи під псевдонімом) - його місцезнаходження не встановлене;

52) службова відеограма - відеограма, вироблена працівником у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом);

53) службова фонограма - фонограма, вироблена працівником у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом);

54) службове виконання - виконання, здійснене працівником у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом);

55) службовий твір - твір, створений працівником у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом);

56) твір - оригінальне інтелектуальне творіння автора (співавторів) у сфері науки, літератури, мистецтва тощо, виражене в об'єктивній формі;

57) твір архітектури - твір у галузі спорудження будівель, містобудування, садово-паркового мистецтва, ландшафтних утворень у формі креслення, ескізів, моделей, збудованих будівель чи споруд, планів населених пунктів тощо;

58) твір образотворчого мистецтва - скульптура, картина, малюнок, гравюра, літографія, твір художнього дизайну (у тому числі сценічного дизайну, накреслення (дизайну) шрифтів) тощо;

59) твір ужиткового (декоративно-ужиткового) мистецтва - твір художнього промислу, втілений або перенесений на предмет користування з ужитковою метою, створений ручним або промисловим способом, у тому числі твори декоративного ткацтва, кераміки, різьблення, ливарства, художнього скла, художні ковані вироби, ювелірні вироби тощо;

60) технологічні засоби захисту - будь-яка технологія, комп'ютерна програма, обладнання або компонент, які у своєму нормальному функціонуванні призначаються для запобігання або протидії діям по відношенню до об'єктів, використання яких не дозволене суб'єктом авторського права або суміжних прав або суб'єктом прав особливого роду (*sui generis*);

61) Установа - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

62) фонограма - вироблений (кінцевий) звукозапис виконання або інших звуків, або відображень звуків, крім звукозапису, що використовується у складі аудіовізуального твору;

63) фотографічний твір - твір, статично відображений (зафіксований) із застосуванням аналогових, цифрових фотографічних технологій на матеріальному носії чи в електронній (цифровій) формі або із застосуванням лазерних технологій у вигляді об'ємного тривимірного зображення;

64) цитата - фрагмент (уривок) з правомірно оприлюдненого твору, записаного виконання, правомірно оприлюдненої фонограми або відеограми, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора та/або виконавця, виробника фонограми, виробника відеограми і джерела цитування, іншою особою з метою зробити зрозумілішими власні твердження або для посилання на вираження іншої особи в незмінному (автентичному) вигляді або в перекладі такого фрагмента (уривка);

65) цифровий контент (електронна (цифрова) інформація) - будь-які відомості чи дані в електронній (цифровій) формі, що містять об'єкти авторського права та/або суміжних прав і можуть зберігатися та/або поширюватися у вигляді одного або декількох файлів (частин файлів), записів у базі даних на зберігаючих пристроях комп'ютерів, серверів тощо у мережі Інтернет.

Стаття 2. Правове регулювання відносин у сфері авторського права і суміжних прав

1. Законодавство України про авторське право і суміжні права базується на Конституції України і складається з Цивільного кодексу України, цього Закону, інших законів України, а також прийнятих на їх основі підзаконних нормативно-правових актів, пов'язаних зі сферою охорони авторського права і суміжних прав.

2. Чинні міжнародні договори України у сфері авторського права та/або суміжних прав, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України про авторське право і суміжні права.

Стаття 3. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на регулювання відносин, пов'язаних з використанням:

1) творів і об'єктів суміжних прав, незалежно від місця їх оприлюднення (або якщо зазначені об'єкти не оприлюднені, але знаходяться в об'єктивній формі на території України), суб'єктами авторського права та/або суміжних прав щодо яких є фізичні особи, які є громадянами України або не є громадянами України, але мають постійне місце проживання на території України, або юридичні особи, які мають місцезнаходження на території України;

2) творів і об'єктів суміжних прав, що оприлюднені на території України або оприлюднені за межами України, але після цього протягом 30 днів опубліковані на території України;

3) програм організацій мовлення, що мають місцезнаходження на території України і поширення яких здійснюється за допомогою передавачів, розташованих на території України;

4) творів архітектури і образотворчого мистецтва, оригінали яких перебувають на території України;

5) творів і об'єктів суміжних прав, які охороняються відповідно до міжнародних договорів України;

6) неоригінальних об'єктів, згенерованих комп'ютерною програмою, зазначених у статті 33 цього Закону.

2. Положення цього Закону спрямовані на охорону та захист особистих немайнових прав і майнових прав:

1) суб'єктів авторського права, зазначених у статті 5 цього Закону, і суб'єктів суміжних прав, зазначених у частині другій статті 35 цього Закону, які є громадянами України або не є громадянами України, але мають постійне місце проживання на території України (для юридичних осіб - місцезнаходження на території України), незалежно від того, на якій території було оприлюднено їхні твори чи об'єкти суміжних прав;

2) суб'єктів авторського права, зазначених у статті 5 цього Закону, і суб'єктів суміжних прав, зазначених у частині другій статті 35 цього Закону, незалежно від їх громадянства і постійного місця проживання (для юридичних осіб - їх місцезнаходження), твори чи об'єкти суміжних прав яких оприлюднені на території України або не оприлюднені, але які знаходяться в об'єктивній формі на території України;

3) суб'єктів авторського права, зазначених у статті 5 цього Закону, і суб'єктів суміжних прав, зазначених у частині другій статті 35 цього Закону, незалежно від їх громадянства і постійного місця проживання, твори чи об'єкти суміжних прав яких оприлюднені в іншій країні та протягом 30 днів після цього опубліковані на території України;

4) інших осіб, авторське право та/або суміжні права яких охороняються відповідно до міжнародних договорів України;

5) суб'єктів права особливого роду (*suī generis*) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, зазначених у статті 33 цього Закону.

3. Суб'єктам авторського права та/або суміжних прав незалежно від їх громадянства, твори чи об'єкти суміжних прав яких оприлюднені на території іншої держави або не оприлюднені, але які знаходяться в об'єктивній формі на території іншої держави, правова охорона надається відповідно до міжнародних договорів України.

4. Іноземці та особи без громадянства відповідно до міжнародних договорів чи на основі принципу взаємності мають однакові з громадянами України права, передбачені цим Законом.

Стаття 4. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. Повноваження Національного органу інтелектуальної власності у сфері охорони авторського права та/або суміжних прав

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, здійснює свої повноваження у межах, визначених законом, і виконує такі функції:

1) здійснює аналіз стану застосування та дотримання національного законодавства і міжнародних договорів у сфері авторського права та/або суміжних прав;

2) здійснює контроль за додержанням вимог цього Закону;

3) у встановлених законом випадках розробляє рекомендації щодо розміру винагороди за використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав, вносить пропозиції щодо розміру відрахувань у передбачених законом випадках;

4) здійснює розроблення проектів актів законодавства у сфері авторського права та/або суміжних прав;

5) представляє інтереси України з питань охорони авторського права та/або суміжних прав у міжнародних організаціях відповідно до законодавства;

6) здійснює інші повноваження відповідно до закону.

Фінансування діяльності Установи здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

2. Функції НОІВ виконує юридична особа публічного права (державна організація), утворена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та визначена Кабінетом Міністрів України.

3. До владних повноважень, делегованих НОІВ, належить:

1) приймання і розгляд в електронній та/або паперовій формі заявок на державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва, а також на реєстрацію в електронній та/або паперовій формі договорів, що стосуються прав авторів на твори, здійснення їх реєстрації в електронній та/або паперовій формі;

2) ведення в електронній формі Державного реєстру свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір;

3) ведення в електронній формі Державного реєстру договорів, що стосуються права автора на твір;

4) видача свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір в електронній та/або паперовій формі;

5) здійснення публікацій в офіційному електронному бюлетені з питань охорони авторського права і суміжних прав;

6) здійснення міжнародного співробітництва у сфері правової охорони інтелектуальної власності і представлення інтересів України з питань охорони авторського права та суміжних прав у Всесвітній організації інтелектуальної власності та інших міжнародних організаціях відповідно до законодавства;

7) інформування та надання роз'яснень щодо реалізації державної політики у сфері охорони авторського права та суміжних прав.

4. НОІВ також здійснює:

1) інформаційну та видавничу діяльність у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

2) надання методичної допомоги організаціям колективного управління та моніторинг їхньої діяльності;

3) узагальнення національної та міжнародної практики застосування законодавства у сфері охорони авторського права та суміжних прав, розроблення пропозицій щодо удосконалення законодавства у зазначеній сфері та подання таких пропозицій до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

4) організацію та виконання робіт з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів державної системи правової охорони інтелектуальної власності;

5) інші функції та повноваження, передбачені цим Законом, іншими законами та нормативно-правовими актами України, статутом.

НОІВ має право отримувати безоплатно від міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування необхідні для виконання покладених на нього повноважень і функцій інформацію, документи та матеріали.

5. НОІВ діє на підставі цього Закону, інших законів України, актів центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та статуту, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

6. З метою забезпечення виконання НОІВ делегованих владних повноважень керівник НОІВ уповноважений на підписання документів правовстановлюючого характеру.

7. Для підготовки рекомендацій з питань, що належать до компетенції НОІВ, орган проводить наукові дослідження, залучає експертів та консультантів.

8. НОІВ очолює керівник, який призначається на посаду та звільняється з посади центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Керівником НОІВ може бути громадянин України, який проживає в Україні останні п'ять років, володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови, володіє однією з офіційних мов Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), має повну вищу юридичну освіту та/або освіту у сфері інтелектуальної власності, стаж роботи у сфері інтелектуальної власності не менш як 10 років та досвід роботи на керівних посадах не менш як п'ять років.

Керівником НОІВ не може бути особа, яка відповідно до рішення суду позбавлена права здійснювати діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави, або займати відповідні посади, особа, яка піддавалася адміністративному стягненню за корупційне чи пов'язане з корупцією правопорушення протягом трьох років з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили.

Керівник НОІВ призначається на посаду за результатами відкритого конкурсу, який проводиться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, відповідно до встановленого порядку проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки.

Керівник НОІВ має одного першого заступника та двох заступників, які призначаються на посаду центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, за поданням керівника НОІВ.

9. Наглядова рада є наглядовим органом НОІВ та формується у складі:

двох представників Верховної Ради України;

двох представників центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

одного представника центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах науки і освіти;

одного представника громадських організацій представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

одного представника Національної академії правових наук України.

До складу наглядової ради можуть входити два представники міжнародних та/або регіональних організацій у сфері інтелектуальної власності з правом дорадчого голосу.

Персональний склад наглядової ради затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Члени наглядової ради виконують свої обов'язки на громадських засадах.

Голова наглядової ради та його заступники обираються членами наглядової ради з їх числа. Головою наглядової ради не може бути представник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

До повноважень наглядової ради належить здійснення нагляду за фінансово-господарською діяльністю НОІВ, виконанням кошторису, використанням коштів, що формуються з надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Наглядова рада має право:

запитувати у НОІВ та отримувати будь-яку інформацію, крім інформації з обмеженим доступом;

заслуховувати звіти керівника НОІВ про стан виконання НОІВ його повноважень, про здійснення фінансово-господарської діяльності, виконання кошторису, використання коштів, що формуються з надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також плани діяльності НОІВ;

надавати НОІВ рекомендації, обов'язкові для розгляду;

повідомляти центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, про виявлені порушення.

Строк повноважень членів наглядової ради, крім голови, становить два роки і може бути продовжений не більш як на один строк. У разі закінчення строку повноважень члена наглядової ради НОІВ відповідний орган чи організація, що його делегували, у місячний строк делегує до складу наглядової ради нового представника або приймає рішення про продовження строку повноважень члена наглядової ради.

Повноваження члена наглядової ради можуть бути достроково припинені за поданням органу, що його делегував. Повноваження члена наглядової ради також припиняються за ініціативою наглядової ради у разі:

подання заяви про припинення повноважень за власним бажанням;

неможливості виконання покладених на нього обов'язків, у тому числі за станом здоров'я;

припинення відносин з органом, що його делегував;

набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;

смерті або на підставі рішення суду про визнання його недієздатним, обмежено дієздатним, безвісно відсутнім чи оголошення померлим;

застосування до нього адміністративного стягнення за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення.

Орган, що делегував члена наглядової ради, повноваження якого припинено достроково, зобов'язаний делегувати до складу наглядової ради нового представника у місячний строк з дня дострокового припинення повноважень попереднього представника.

Наглядова рада діє відповідно до цього Закону та положення про наглядову раду, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Формою роботи наглядової ради є засідання, за результатами проведення якого складається протокол, копія якого надсилається до НОІВ та до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. Засідання наглядової ради вважається правомочним, якщо на ньому присутня проста більшість її членів.

Розміщення та організаційно-матеріальне забезпечення діяльності наглядової ради здійснює НОІВ.

10. НОІВ щороку публікує на своєму офіційному веб-сайті фінансову звітність, зокрема річну фінансову звітність, аудиторські висновки щодо річної фінансової звітності, звіт про свою діяльність, у тому числі про виконання кошторису, та кошторис на наступний рік.

Фінансова або консолідована фінансова звітність НОІВ підлягає аудиту, який проводиться за рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

11. НОІВ не може мати на меті одержання прибутку від своєї діяльності. Фінансування діяльності НОІВ здійснюється за рахунок надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

НОІВ здійснює закупівлі товарів, робіт і послуг у порядку та із застосуванням процедур, визначених Законом України "Про публічні закупівлі".

12. На документах, що приймає або затверджує відповідно до цього Закону НОІВ, може бути використано кваліфікований електронний підпис. Подання документів в електронній формі до НОІВ та видача ним документів в електронній формі здійснюються відповідно до вимог законодавства у сфері електронних документів та електронного документообігу, електронних довірчих послуг, цього Закону та правил, встановлених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності.

Розділ II. АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Стаття 5. Зміст і суб'єкти авторського права

1. Авторське право становлять особисті немайнові права автора і майнові права суб'єктів авторського права.

2. Первинним суб'єктом авторського права є автор твору. Суб'єктами майнових авторських прав можуть бути також інші фізичні або юридичні особи, до яких перейшли майнові права на твір на підставі правочину або закону.

Стаття 6. Об'єкти авторського права

1. Об'єктами авторського права є твори у сфері літератури, мистецтва, науки, зокрема:

1) літературні твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо) у письмовій, електронній (цифровій) чи іншій формі;

2) виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори;

3) музичні твори з текстом і без тексту;

4) драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, музично-світлові шоу, циркові вистави, хореографічні та інші твори, створені для сценічного показу, та їх постановки;

5) театральні постановки, сценічні переробки творів, зазначених у пункті 1 цієї частини, і обробки нематеріальної культурної спадщини, придатні для сценічного показу;

б) аудіовізуальні твори;

7) тексти перекладів для озвучення (у тому числі дублювання), субтитрування аудіовізуальних творів іншими мовами;

8) твори образотворчого мистецтва;

9) фотографічні твори;

10) твори ужиткового мистецтва, у тому числі твори декоративного ткацтва, кераміки, різьблення, ливарства, з художнього скла, художня ковка, ювелірні вироби тощо;

11) твори архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва та ландшафтних утворень;

12) твори художнього дизайну;

13) похідні твори;

14) збірки творів, збірки обробок нематеріальної культурної спадщини, енциклопедії та антології, збірки звичайних даних, інші складені твори, за умови що вони є результатом творчої діяльності за доббором або упорядкуванням змісту;

15) ілюстрації, карти, плани, креслення, ескізи, пластичні твори, що стосуються географії, геології, топографії, техніки, будівництва та інших сфер діяльності;

16) комп'ютерні програми;

17) бази даних (компіляції даних), якщо вони за доббором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності;

18) інші твори.

Стаття 7. Охорона об'єктів авторського права

1. Охорона поширюється лише на форму вираження об'єктів авторського права. Охороні підлягають усі оригінальні твори - оприлюднені та неоприлюднені, завершені та незавершені, незалежно від їх призначення, жанру, обсягу, а також способу вираження.

2. Частина твору, яка може використовуватися самостійно, зокрема оригінальна назва твору, оригінальний персонаж твору, у разі її використання окремо від твору, у складі якого вона створена, розглядається як твір та охороняється відповідно до цього Закону.

3. Охорона не поширюється на технології створення та вираження твору, на ідеї, теорії, принципи, методи, процедури, процеси, системи, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони у творі виражені, описані, пояснені, проілюстровані.

Стаття 8. Об'єкти, що не охороняються авторським правом

1. Не охороняються авторським правом:

1) повідомлення про новини або інші факти, що мають характер звичайної прес-інформації;

2) вираження народної творчості (фольклор);

3) акти органів державної влади, органів місцевого самоврядування, офіційні документи політичного, законодавчого, адміністративного і судового характеру (закони, укази, постанови, рішення, державні стандарти тощо), а також їх проекти та офіційні переклади;

4) державні символи, державні нагороди; державні знаки, емблеми, символи і знаки органів державної влади, Збройних Сил України та інших військових формувань України, затверджені органами державної влади; символіка територіальних громад України, затверджена відповідними органами місцевого самоврядування;

5) грошові знаки;

6) розклади руху транспортних засобів, розклади телерадіопередач, телефонні довідники та інші аналогічні бази даних, що не відповідають критеріям оригінальності і на які поширюється право особливого роду (*sui generis*);

7) абрєвіатури;

8) фотографії, що не мають ознак оригінальності (не є фотографічними творами).

2. Проекти офіційних символів і знаків, зазначених у пунктах 4 і 5 частини першої цієї статті, до їх офіційного затвердження, розглядаються як твори образотворчого мистецтва, права на які охороняються відповідно до цього Закону.

3. Бази даних, що не є оригінальними, охороняються правом особливого роду (*sui generis*) відповідно до частин четвертої - шостої статті 21 цього Закону.

4. Неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою (програмами), охороняються правом особливого роду (*sui generis*) відповідно до статті 33 цього Закону.

Стаття 9. Виникнення і здійснення авторського права. Презумпція авторства

1. Авторське право на твір виникає внаслідок факту його створення.

Твір вважається створеним з моменту первинного надання йому будь-якої об'єктивної форми (письмової, речової, електронної (цифрової) тощо).

2. За відсутності доказів іншого, автором твору вважається фізична особа, ім'я якої, як автора, зазначено у оригіналі або копії твору (презумпція авторства).

3. Для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація авторського права чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей.

Суб'єкт авторського права для повідомлення про свої майнові права може використовувати знак охорони авторського права, що складається з латинської літери "С", обведеної колом - ©, поряд з яким зазначаються ім'я (найменування) суб'єкта майнових прав на твір, рік першого

опублікування твору.

4. Якщо твір опубліковано анонімно чи під псевдонімом (крім випадку, якщо псевдонім однозначно ідентифікує автора), видавець твору (його ім'я чи назва (найменування) мають бути зазначені у примірниках твору) вважається представником автора і має право здійснювати майнові права автора до моменту, поки автор такого твору не заявить про своє авторство.

5. Суб'єкт авторського права для засвідчення належних йому особистих немайнових прав та/або майнових прав на твір (оприлюднений чи неоприлюднений), факту і дати його опублікування, набуття майнових прав на твір на підставі договору або закону може зареєструвати своє авторське право на твір у відповідному державному реєстрі. Кожна із сторін укладеного договору, що стосується майнових прав на твір, має право зареєструвати договір у відповідному державному реєстрі.

Державна реєстрація авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір, здійснюється НОІВ відповідно до затвердженого Установою порядку.

За підготовку НОІВ до державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір, сплачуються збори, розміри яких визначаються Кабінетом Міністрів України. Зазначені збори зараховуються до бюджетів у порядку, встановленому Бюджетним кодексом України.

Про реєстрацію авторського права на твір НОІВ видається свідоцтво. Про реєстрацію договору, що стосується майнових прав на твір, НОІВ приймає рішення.

6. Особа, яка володіє матеріальним об'єктом, в якому втілено (зафіксовано) твір, не має права перешкоджати особі, якій належать майнові права на твір, у державній реєстрації авторського права.

Стаття 10. Авторське право і право власності на матеріальний, електронний (цифровий) об'єкт, в якому втілено (зафіксовано) твір

1. Авторське право і право власності на матеріальний, електронний (цифровий) об'єкт, в якому втілено (зафіксовано) твір, не залежать одне від одного. Відчуження матеріального, електронного (цифрового) об'єкта, в якому втілено (зафіксовано) твір, не означає передання (відчуження) майнових прав на твір і навпаки.

2. Власникові матеріального об'єкта, в якому втілено оригінал твору образотворчого мистецтва, не дозволяється руйнувати цей об'єкт без попереднього пропонування його авторові твору за ціну, що не перевищує вартості матеріалів, витрачених на його створення. Якщо збереження об'єкта, в якому втілено оригінал твору, є неможливим, власник матеріального об'єкта, в якому виражено оригінал твору, повинен дозволити авторові зробити копію твору у відповідній формі.

3. Автор має право вимагати від власника матеріального об'єкта, в якому втілено оригінал твору образотворчого мистецтва, доступ до свого твору з метою його відтворення (фотографування, виготовлення примірників твору, переробок тощо), за умови що це не порушує законні права та інтереси власника цього об'єкта.

4. Власник матеріального об'єкта, в якому втілено оригінал твору образотворчого мистецтва, не має права відмовити автору в доступі до твору без достатніх підстав. При цьому власник матеріального об'єкта не зобов'язаний здійснювати його доставку авторові.

Стаття 11. Особисті немайнові права автора

1. Особистими немайновими правами автора є:

1) право вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення належним чином імені автора в оригіналі і копіях твору і за будь-якого використання твору, якщо це практично можливо;

2) право забороняти під час будь-якого використання твору згадування свого імені, якщо автор твору бажає залишитися анонімом;

3) право обирати псевдонім, зазначати і вимагати зазначення псевдоніма замість справжнього імені автора в оригіналі і копіях твору і за будь-якого використання твору;

4) право вимагати збереження цілісності твору, протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, у тому числі супроводження твору ілюстраціями, передмовами, післямовами, коментарями тощо без згоди автора;

5) право надати назву твору або залишити його без назви;

6) право присвятити твір особі (особам), події або даті.

Особисті немайнові права належать лише автору та не можуть бути передані (відчужені) іншим особам і не переходять у спадщину.

Стаття 12. Майнові права інтелектуальної власності на твір

1. Суб'єкт авторського права має право використовувати твір будь-яким способом (способами), а також виключне право дозволяти або забороняти використання твору іншими особами.

Способами використання твору є:

1) відтворення;

2) включення до складеного твору;

3) включення до іншого твору, крім складеного твору;

4) розповсюдження примірників твору;

5) імпорт примірників твору;

- б) здавання в найм або в позичку примірників твору;
- 7) публічне виконання, публічний показ, публічне демонстрування, публічне сповіщення, інтерактивне надання доступу публіці та інші способи доведення до загального відома публіки;
- 8) переклад;
- 9) переробка, адаптація, аранжування та інші подібні зміни твору.

Цей перелік не є вичерпним.

2. Майнові права на твір, передбачені частиною першою цієї статті, може бути передано (відчужено) іншій особі на підставі закону чи правочину повністю (на всі способи використання твору на території всіх держав світу) або частково (на окремі способи використання твору на території всіх держав світу або на окремі способи використання твору на території окремих держав світу, або на всі способи використання твору на території окремих держав світу).

Особа, до якої перейшли майнові права на твір у повному складі або частково, є суб'єктом авторського права у межах набутих прав.

Суб'єкт авторського права має право надати дозвіл на використання твору або розпоряджатися майновими правами на твір в інший спосіб, що не суперечить закону.

3. Незалежно від відчуження зазначених у частині першій цієї статті майнових прав на твір автор має право на справедливу винагороду за відповідні способи використання твору, визначену цим Законом і Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

Право на справедливу винагороду належить лише автору, переходить лише до спадкоємців автора і не може бути передано (відчужено) іншим особам.

4. Майнові права на твір, який включено до складу іншого твору, не обмежуються у зв'язку із створенням та/або використанням такого іншого твору.

5. Якщо примірники твору законним чином введено у цивільний оборот шляхом їх першого продажу в Україні, допускається подальше відчуження цих примірників без згоди суб'єкта авторського права і без сплати винагороди (вичерпання прав), крім оригіналів творів мистецтва, подальше відчуження яких здійснюється із сплатою винагороди за право слідування відповідно до статті 30 цього Закону. Дія положень цієї частини не поширюється на інтерактивне надання доступу публіці до твору.

6. У разі якщо автор при здійсненні запису виконання надає згідно з договором дозвіл виробнику фонограми, виробнику відеограми на відтворення примірників фонограми, відеограми, вважається, якщо інше не зазначено в договорі, що автор надає виробнику фонограми чи виробнику відеограми виключне право на прокат примірників запису твору. При цьому за автором зберігається право на одержання справедливої винагороди за прокат запису твору.

7. Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу, якщо такі дії стосуються твору, що був попередньо правомірно розміщений без обмеження доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, таким чином, щоб представники публіки могли отримати доступ до даного об'єкта з місця та у час, обрані ними індивідуально, не є використанням твору. Якщо твір було попередньо правомірно розміщено з обмеженнями доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, а гіперпосилання та/або фреймінг дозволяє обійти такі обмеження доступу, дії з розміщення таких гіперпосилань (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу є використанням твору способом інтерактивного надання доступу. Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу, якщо такі дії стосуються твору, що був попередньо неправомірно розміщений на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, за умови якщо таке гіперпосилання та/або фреймінг розміщено з метою одержання прибутку та/або з усвідомленням незаконного характеру дій із розміщення гіперпосилання та/або фреймінгу, визнається використанням твору способом інтерактивного надання доступу.

Стаття 13. Співавторство

1. Автори, спільною творчою діяльністю яких створено твір (твір, створений у співавторстві), є співавторами.

2. Якщо твір, створений у співавторстві, становить нерозривне ціле та інше не передбачено договором або цим Законом:

1) майнові права, передбачені частиною першою статті 12 цього Закону, належать усім співавторам спільно і здійснюються за згодою між ними;

2) жоден із співавторів не має права без достатніх підстав відмовити іншим співавторам у наданні дозволу на опублікування, на переробку такого твору.

3. Якщо твір, створений у співавторстві, складається з частин, кожна з яких може використовуватися незалежно від інших частин твору та інше не передбачено договором або цим Законом, кожен співавтор має право здійснювати майнові права щодо створеної ним частини твору відповідно до статті 47 цього Закону, за умови що такі дії не завдаватимуть шкоди звичайному використанню такого твору і не обмежуватимуть безпідставно законні інтереси відповідних суб'єктів авторського права.

4. У разі порушення авторського права на твір, створений у співавторстві, кожен співавтор має право звернутися з вимогою про його захист, у тому числі в судовому порядку.

5. Винагорода за використання твору, створеного у співавторстві, у тому числі справедлива винагорода, передбачена частиною третьою статті 12 цього Закону, розподіляється між співавторами рівними частками, якщо інше не встановлено договором між ними або цим Законом.

Стаття 14. Авторське право на службовий твір

1. Особисті немайнові авторські права на службовий твір належать працівникові, творчою працею якого створено такий твір.

2. Майнові права на службовий твір переходять до роботодавця з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено цим Законом, трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір, укладеним між працівником (автором) і роботодавцем.

Якщо майнові права на твір переходять до роботодавця, працівник, який є автором службового твору, має право на винагороду. Якщо посадові обов'язки працівника прямо передбачають створення службових творів відповідних видів, авторська винагорода за створення і використання таких творів, а також за перехід прав на них може бути включена до заробітної плати працівника відповідно до договору між працівником і роботодавцем.

3. Роботодавець має право доручити іншій особі завершити незавершений службовий твір, вносити зміни у завершений службовий твір, супроводжувати службовий твір ілюстраціями, передмовами, післямовами тощо, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір.

Стаття 15. Авторське право на твір, створений за замовленням

1. Особисті немайнові авторські права на твір, створений за замовленням, належать автору.

2. Майнові права на твір, створений за замовленням, переходять на користь замовника, якщо інше не передбачено договором замовлення. Майнові права інтелектуальної власності на твір образотворчого мистецтва, створений за замовленням (крім твору, спеціально створеного як елемент комп'ютерної програми), належать його автору, якщо інше не встановлено договором або законом.

3. Якщо майнові права на твір переходять до замовника, автор має право на винагороду.

4. Замовник має право вносити зміни до твору, створеного за замовленням, супроводжувати його ілюстраціями, передмовами, післямовами тощо, якщо інше не передбачено договором замовлення.

Стаття 16. Авторське право на аудіовізуальні твори

1. Авторами аудіовізуального твору є:

1) режисер-постановник;

2) автор (автори) сценарію та/або текстів діалогів;

3) автор спеціально створеного для аудіовізуального твору музичного твору з текстом або без нього;

4) художник-постановник;

5) оператор-постановник.

Одна фізична особа може здійснювати декілька видів відповідної творчої діяльності автора аудіовізуального твору.

2. Якщо інше не передбачено договором:

1) майнові права на аудіовізуальний твір, визначені частиною першою статті 12 цього Закону, переходять від авторів до продюсера аудіовізуального твору з моменту створення твору. При цьому за автором музичного твору, спеціально створеного для аудіовізуального твору, зберігаються майнові права на публічне виконання, публічне сповіщення такого музичного твору окремо від аудіовізуального твору;

2) автори аудіовізуального твору і суб'єкти майнових прав на інші твори, які з дозволу зазначених суб'єктів перероблено та/або включено до складу зазначеного аудіовізуального твору, не мають права забороняти відтворення, розповсюдження, інтерактивне надання доступу, публічне демонстрування, публічне сповіщення такого аудіовізуального твору, прокат його примірників, а також його субтитрування і озвучення (у тому числі дублювання);

3) автори, не передбачені частиною першою цієї статті, твори яких увійшли як складова частина до аудіовізуального твору (ті, що створені раніше, і ті, що створені у процесі роботи над аудіовізуальним твором), зберігають авторське право кожний на свій твір і можуть самостійно використовувати його у межах, не пов'язаних з таким аудіовізуальним твором, з урахуванням положення пункту 2 цієї частини.

3. Право авторів аудіовізуального твору на справедливу винагороду, здійснюється відповідно до закону.

Стаття 17. Авторське право на похідні твори

1. Похідний твір - це твір, що є результатом творчої переробки іншого твору без завдання шкоди його охороні (анотація, адаптація, аранжування, кавер-версія, обробка нематеріальної культурної спадщини тощо) чи його творчим перекладом на іншу мову. До похідних творів не належать аудіовізуальні твори, одержані шляхом озвучення (у тому числі дублювання), субтитрування іншими мовами інших аудіовізуальних творів.

2. Перекладачам, авторам інших похідних творів належить авторське право на здійснені ними переклад, адаптацію, аранжування або іншу переробку твору.

Перекладачі, автори інших похідних творів здійснюють свої права, за умови дотримання ними прав суб'єкта авторського права на твір, що зазнав переробки.

3. Авторське право перекладачів та/або авторів інших похідних творів не перешкоджає іншим авторам здійснювати свої переклади і переробки тих самих творів, за умови дотримання авторського права на твори, що перекладаються чи переробляються.

Стаття 18. Авторське право на складені твори

1. Автору збірника, зокрема енциклопедії, енциклопедичного словника, антології або іншого складеного твору (упоряднику) належить авторське право на здійснене ним упорядкування (підбір та/або розташування) творів, якщо таке упорядкування є результатом творчої діяльності.

Упорядник здійснює свої права, за умови дотримання ним прав суб'єктів авторського права щодо кожного з творів, включених до складеного твору.

2. Упоряднику енциклопедій, енциклопедичних словників, періодичних та інших збірників, газет, журналів та інших періодичних видань належать майнові права на використання таких видань у цілому. Упорядник має право за будь-якого використання таких видань зазначати в них своє ім'я (найменування) або вимагати такого зазначення.

3. Авторське право упорядника складеного твору не перешкоджає іншим особам здійснювати самостійне упорядкування тих самих творів для створення інших складених творів.

4. Суб'єкти авторського права, твори яких включено до складеного твору, зберігають власні майнові права на такі твори щодо їх окремого використання від складеного твору, якщо інше не передбачено договором з упорядником складеного твору.

Стаття 19. Авторське право на твір, включений до іншого твору

1. Авторське право на твір, який включено до іншого твору, зокрема шляхом синхронізації, здійснюється незалежно від авторського права на твір, до якого цей твір включено, якщо інше не передбачено договором або цим Законом.

2. Суб'єкти майнових прав на твір, до якого включено інший раніше створений твір, здійснюють свої права, за умови дотримання ними прав суб'єктів авторського права щодо включеного твору.

Стаття 20. Авторське право на комп'ютерні програми

1. Охорона комп'ютерної програми поширюється на комп'ютерні програми, виражені у вихідному або об'єктному кодах, якщо вони є оригінальними.

2. Охорона надається формі вираження комп'ютерної програми.

Графічний інтерфейс користувача, набір виконуваних функцій, формат файлів даних, які використовуються у комп'ютерній програмі для експлуатації її функцій, не є формами вираження комп'ютерної програми.

3. Ідеї та принципи, на яких ґрунтується будь-який елемент комп'ютерної програми, зокрема ті, на яких ґрунтується її інтерфейс, логічні схеми, алгоритми та мови програмування, не охороняються авторським правом.

Стаття 21. Право на бази даних (компіляції даних)

1. Бази даних (компіляції даних) охороняються авторським правом, якщо вони за добором та/або упорядкуванням їх складових частин є результатом творчої діяльності.

2. Охорона баз даних не поширюється і не завдає шкоди будь-яким правам на їх складові частини, що увійшли до складу баз даних.

3. Охорона баз даних не поширюється на комп'ютерні програми, що використовувалися під час створення або необхідні для функціонування баз даних.

4. Виробнику бази даних, крім бази, створеної для систематизації даних, що є публічною інформацією відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації", який зробив якісно та/або кількісно значний внесок в отримання, перевірку чи подання вмісту бази даних, для запобігання вилученню та/або повторному використанню - будь-якому наданню невизначеному колу осіб повного вмісту бази даних або значної її частини у якісному чи кількісному вимірі, на таку базу даних надається право особливого роду (*sui generis*).

5. Право особливого роду (*sui generis*) здійснюється незалежно від того, чи підлягає відповідна база даних охороні авторським правом або іншими правами. Крім того, право особливого роду (*sui generis*) здійснюється незалежно від того, чи підлягає вміст відповідної бази даних охороні авторським правом або іншими правами.

Право особливого роду (*sui generis*) може передаватися (відчужуватися) відповідно до законодавства.

6. Охорона баз даних відповідно до права особливого роду (*sui generis*) не перешкоджає здійсненню прав, які існують щодо вмісту такої бази даних.

7. Право особливого роду (*sui generis*) починає діяти з дати закінчення створення бази даних та спливає через 15 років в останній день календарного року, в якому базу даних було створено.

У випадку оприлюднення бази даних до закінчення строку, визначеного абзацом першим цієї частини, строк чинності цього права спливає через 15 років, в останній день календарного року, в якому базу даних вперше було оприлюднено.

8. Будь-яка істотна зміна вмісту бази даних у кількісному чи якісному вимірі, зокрема будь-яка істотна зміна, що впливає з накопичення доповнень, вилучень або послідовних змін, яка дозволяє зробити висновок, що йдеться про суттєвий, визначений якісно і кількісно внесок,

надає базі даних, яка є результатом таких змін, окремий строк правової охорони відповідно до частини сьомої цієї статті.

Стаття 22. Загальні випадки вільного використання творів

1. Без дозволу суб'єктів авторського права, безоплатно та без зазначення імені автора і джерела запозичення допускається:

1) відтворення твору у зв'язку з демонструванням, налаштуванням або ремонтом обладнання, перевірку функціонування якого неможливо здійснити без використання творів, за умови що таке відтворення та його обсяг відповідають визначеній меті;

2) відтворення твору у вигляді макета, креслення або плану будівлі чи іншої капітальної споруди з метою реконструкції таких будівлі чи іншої капітальної споруди, за умови що таке відтворення та його обсяг відповідають визначеній меті;

3) відтворення творів для забезпечення судового, адміністративного, кримінального провадження, нормотворчої діяльності органів законодавчої, виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, вчинення нотаріальних дій, забезпечення громадської безпеки в обсязі, що відповідає поставленій меті;

4) публічне виконання музичних творів під час офіційних церемоній, організованих органами державної влади та/або органами місцевого самоврядування, релігійних церемоній, а також поховання в обсязі, що відповідає характеру таких церемоній.

2. Без дозволу суб'єктів авторського права і безоплатно, але із зазначенням імені автора і джерела запозичення, допускається:

1) використання цитат, включаючи їх переклад з інших мов, з правомірно опублікованих творів, у тому числі статей з газет і журналів у формі оглядів преси, якщо це зумовлено критичним, полемічним, науковим або інформаційним характером твору (повідомлення), до якого цитати включаються, із семантичним та/або графічним виділенням меж цитати;

2) відтворення, у тому числі в електронній (цифровій) формі, інтерактивне надання доступу до правомірно опублікованих статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів, творів образотворчого мистецтва, фотографічних творів, аудіовізуальних творів як ілюстрацій у виданнях, програмах організацій мовлення, звукозаписах чи відеозаписах для забезпечення та реалізації освітнього процесу або з метою наукових досліджень, якщо такі дії не мають самостійного економічного значення, в обсязі, що відповідає визначеній меті, за умови, що:

обсяг такого використання відповідає визначеній меті;

використання творів здійснюється суб'єктами освітньої або наукової діяльності у місцях, де цими суб'єктами здійснюється освітня або наукова діяльність, або через захищене електронне (цифрове) середовище, до якого забезпечується доступ виключно здобувачам освіти та педагогічним, науково-педагогічним працівникам навчального закладу або працівникам наукової установи;

3) репрографічне відтворення творів, що здійснюється суб'єктами освітньої діяльності для навчальних занять правомірно оприлюднених статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів з ілюстраціями або без них за умови, що:

обсяг такого відтворення відповідає меті, визначеній навчальними заняттями;

відтворення твору не має систематичного характеру;

4) відтворення в електронній (цифровій) формі, інтерактивне надання доступу до правомірно оприлюднених статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів як ілюстрацій для дистанційного навчання, за умови застосування заходів щодо захисту матеріалів дистанційного навчання від незаконного доступу до них;

5) відтворення та розповсюдження у пресі, доведення до загального відома попередньо опублікованих у газетах або журналах статей з поточних економічних, політичних, релігійних та соціальних питань у випадках, коли право на таке відтворення, розповсюдження, доведення до загального відома публіки спеціально не заборонено автором;

6) доведення до загального відома публіки творів, побачених або почутих під час перебігу поточних подій з метою висвітлення таких подій, в обсязі, що відповідає інформаційній меті;

7) відтворення у каталогах творів, виставлених на доступних публіці виставках, аукціонах, ярмарках або у колекціях для висвітлення зазначених заходів, крім використання таких каталогів з комерційною метою;

8) відтворення та доведення до загального відома публіки публічно виголошених промов, звернень, доповідей та інших подібних творів в обсязі, що відповідає визначеній меті;

9) використання правомірно оприлюднених літературних, художніх, музичних та інших творів для створення на їх основі:

попури - складеного твору, який є результатом творчого підбору та розташування коротких уривків інших правомірно оприлюднених музичних чи аудіовізуальних творів без завдання шкоди їх охороні, внаслідок чого виникає цілісний об'єкт, частини якого об'єднані творчим задумом автора цього твору;

твір у жанрі пародії - твір, що за своїм змістом має комічний, сатиричний характер по відношенню до подій, осіб або до правомірно оприлюдненого твору, його частини, створений у тому числі у результаті творчої переробки такого твору або його частини, та викликає асоціації з подіями, особами, твором або його частиною;

твір у жанрі карикатури - твір образотворчого мистецтва, що за своїм змістом має комічний, сатиричний характер або спрямовується на висміювання певних осіб або подій, або може бути творчою переробкою іншого правомірно оприлюдненого твору, у тому числі персонажу твору або імені персонажу твору;

10) створення зображень творів архітектури та образотворчого мистецтва, що постійно розташовані у доступних для громадськості місцях на вулиці, за умови що такі дії не мають самостійного економічного значення;

11) адаптація аудіовізуальних творів шляхом аудіодискрипції (тифлокоментування);

12) відтворення в Державному реєстрі свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір та Державному реєстрі договорів, що стосуються права автора на твір;

13) записування твору в цілях короткострокового користування, здійснюваного організацією мовлення власними засобами та для власних програм організацій мовлення, стосовно якого вона одержала право на публічне сповіщення. При цьому організація мовлення зобов'язана знищити такий запис твору протягом 30 календарних днів після його здійснення, якщо більш тривалий строк письмово не погоджено з суб'єктом авторського права чи не встановлено законом. Такий запис може бути збережено в державних архівних установах у зв'язку з його виключно документальним характером;

14) виготовлення копій творів, що зроблені із законного джерела з метою пошуку тексту і даних, включених до наукових публікацій або пов'язаних з ними, для дослідницьких цілей. Це положення застосовується за умови, що використання творів не було прямо заборонено суб'єктами авторського права відповідним чином, зокрема за допомогою засобів, придатних для зчитування комп'ютером з цифрового контенту, що є доступним у мережі Інтернет.

3. Перелік випадків вільного використання творів, зазначений у цій статті та статтях 23-28 цього Закону, є вичерпним.

4. Вільне використання творів здійснюється за умови, що твір, який використовується, було оприлюднено правомірно, а обмеження не завдаватимуть шкоди іншому звичайному використанню такого твору і не обмежуватимуть безпідставно законні інтереси відповідних суб'єктів авторського права.

5. У випадках, передбачених пунктом 4 частини першої та пунктом 12 частини другої цієї статті, вільне використання творів може здійснюватися щодо неоприлюднених творів, без зазначення джерела запозичення.

Стаття 23. Вільне використання твору в інтересах особи з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність

1. Без дозволу суб'єктів авторського права та безоплатно, але з урахуванням частин другої, п'ятої цієї статті, дозволяється здійснювати використання копій твору в доступному форматі для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність способами:

1) відтворення, розповсюдження, інтерактивного надання доступу; пересилання електронних копій у мережі виключно особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність по проводах або засобами бездротового зв'язку;

2) перекладу твору з метою виготовлення копій творів у доступному форматі для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність;

3) найму примірників (копій) твору у доступному форматі для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність;

4) імпорту примірників творів у доступному форматі.

2. Використання твору способами, передбаченими частиною першою цієї статті, допускається через уповноважений заклад (установу, організацію), що відповідно до законодавства здійснює навчання, організацію виховного та освітнього процесу, надає спеціалізовані послуги для адаптивного читання і доступу до інформації для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність. Уповноваженим закладом також може бути державна установа або неприбуткова організація, яка надає аналогічні послуги особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність в якості основного напрямку своєї діяльності або інституційного обов'язку.

Використання твору способами, передбаченими частиною першою цієї статті, допускається з дотриманням таких умов:

1) уповноважений заклад, який має намір здійснювати зазначені дії, отримав законний доступ до копії твору;

2) копія твору в доступному форматі та/або прилади, комп'ютерні програми, призначені для використання цієї копії особами з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність, можуть включати в себе будь-які засоби, необхідні для здійснення навігації у творі в доступному форматі, однак без внесення змін до твору, крім тих, внесення яких зумовлено необхідністю забезпечення доступу до твору особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність (тифлокоментування тощо);

3) копія твору в доступному форматі надається у користування виключно для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність;

4) дії, передбачені пунктами 1-3 цієї частини, не мають самостійного економічного значення;

5) уповноважений заклад вживає належних заходів, у тому числі із застосуванням засобів технологічного захисту, з метою обмеження подальшого відтворення, розповсюдження, інтерактивного надання доступу до відповідних творів, копії яких надаються особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність.

3. Без дозволу суб'єктів авторського права та безоплатно уповноваженим закладам дозволяється відчужувати або надавати у користування копії творів у доступному форматі виключно особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через

інвалідність та/або закладам, які надають аналогічні послуги таким особам, в іншій країні, за умови що така копія буде використовуватися виключно в інтересах зазначених осіб.

4. Копія твору у доступному форматі для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність - копія твору в альтернативному вигляді або формі, яка забезпечує особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність доступ до твору, у тому числі дозволяє особі з обмеженими можливостями мати такий самий реальний і зручний доступ, як і особі без відповідних обмежень сприйняття друкованої інформації через інвалідність. Копія в доступному форматі використовується виключно особами з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність, і вона повинна забезпечувати цілісність оригінального твору з належним урахуванням змін, необхідних для того, щоб зробити твір доступним в альтернативному форматі, і потреби осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність щодо доступності.

5. Правомірно виготовлені копії творів у доступному форматі мають містити інформацію про ім'я автора і джерело запозичення, а також напис про те, що їх використання призначене виключно для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність.

Стаття 24. Вільне використання твору бібліотеками, музеями з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями із збереження фондів аудіо-, відеозаписів

1. Допускається без дозволу суб'єкта авторського права та безоплатно відтворення, у тому числі репрографічне відтворення твору бібліотеками, музеями з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями із збереження фондів аудіо-, відеозаписів, за таких умов:

1) у разі, якщо відтворюваним твором є окрема опублікована стаття та інші невеликі за обсягом твори чи уривки з письмових творів (крім комп'ютерної програми чи бази даних), з ілюстраціями або без них, і коли це відтворення здійснюється за запитом фізичних осіб, за умови що:

бібліотеки, музеї з відкритим доступом для відвідувачів, архіви або організації із збереження фондів аудіо-, відеозаписів мають достатні підстави вважати, що копія відтвореного твору використовуватиметься з метою навчання, наукового або приватного дослідження;

обсяг такого відтворення відповідає визначеній меті;

відтворення твору не має систематичного характеру.

При цьому бібліотеки, архіви та музеї мають право на відшкодування господарських витрат, пов'язаних із наданням послуг на передбачене цією частиною відтворення твору;

2) у разі, якщо відтворення здійснюється в будь-якому форматі та на будь-якому носії для збереження або заміни загубленого, пошкодженого чи непридатного примірника твору з фонду бібліотек, музеїв з відкритим доступом для відвідувачів, архівів або організацій із збереження фондів аудіо-, відеозаписів, або для відновлення загубленого, пошкодженого чи непридатного оригіналу чи копії твору з фонду аналогічних установ, організацій, надання такого примірника іншій установі чи організації, за умови що виготовлення відповідного примірника іншим шляхом неможливе і примірник виготовляється в обсязі, необхідному для такого збереження.

2. Допускається без дозволу суб'єкта авторського права позичка некомерційними бібліотеками правомірно опублікованих примірників творів у друкованому вигляді, крім примірників комп'ютерних програм, баз даних.

3. Допускається без дозволу суб'єкта авторського права позичка некомерційними бібліотеками копії правомірно опублікованого твору, крім копій комп'ютерних програм, баз даних, за таких умов:

1) надання одночасно доступу лише до однієї копії цього твору;

2) розповсюдження дії цієї частини лише на твори, щодо яких відсутні умови використання на підставі публічного ліцензійного договору на використання об'єктів авторського права;

3) відсутність можливості у користувача користуватися копією твору за межами терміну надання копії твору у позичку.

4. Допускається без дозволу суб'єкта авторського права та безоплатно інтерактивне надання доступу до твору в електронній (цифровій) формі за допомогою терміналів у приміщенні бібліотек, музеїв з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями із збереження фондів аудіо-, відеозаписів, за запитом фізичної особи з метою навчання, наукового або приватного дослідження за таких умов:

1) виключення можливості створення копій цього твору для використання поза приміщенням закладів, зазначених у цьому пункті;

2) надання одночасно доступу лише до однієї копії цього твору.

5. Допускається без дозволу суб'єкта авторського права та безоплатно публічний показ оригіналів творів образотворчого та/або ужиткового мистецтва музеями, в яких вони зберігаються.

6. Діяльність бібліотек, музеїв з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями із збереження фондів аудіо-, відеозаписів вважається некомерційною, у тому числі якщо цією організацією стягується плата, розмір якої не перевищує суму, необхідну для відшкодування господарських витрат, пов'язаних з наданням послуг на передбачені цією статтею відтворення, позичку та інтерактивним наданням доступу до твору, або вказані послуги надаються безоплатно.

Стаття 25. Вільне використання комп'ютерних програм

1. Без дозволу суб'єктів авторського права на комп'ютерну програму і безоплатно законний користувач комп'ютерної програми має право:

1) виготовити резервну копію, якщо це необхідно для використання цієї комп'ютерної програми;

2) декомпілювати комп'ютерну програму (перетворити її з об'єктного коду у вихідний текст) з метою одержання інформації, необхідної для досягнення її взаємодії з іншою незалежно розробленою комп'ютерною програмою, з дотриманням таких умов:

інформація, необхідна для досягнення здатності до взаємодії, раніше не була доступною цій особі з інших джерел;

зазначена декомпіляція здійснюється виключно щодо тих частин комп'ютерної програми, які необхідні для досягнення здатності до взаємодії;

інформація, одержана в результаті декомпіляції, може використовуватися лише для досягнення здатності до її взаємодії з іншими програмами, але не може передаватися іншим особам, крім випадків, якщо це необхідно для досягнення здатності до взаємодії з іншими комп'ютерними програмами, а також не може використовуватися для розроблення, виготовлення чи продажу комп'ютерної програми, суттєво подібної за своїм вираженням до декомпільованої комп'ютерної програми, або для вчинення будь-якої іншої дії, що порушує авторське право;

3) спостерігати, вивчати, досліджувати функціонування комп'ютерної програми з метою визначення ідей і принципів, що лежать в її основі, за умови, що це робиться в процесі виконання будь-якої дії із завантаження, показу, функціонування, передачі чи записування в пам'ять (збереження) комп'ютерної програми.

2. Без дозволу суб'єктів авторського права на комп'ютерну програму, якщо договором не передбачено інше та якщо зазначені в цій частині дії необхідні виключно для належного використання копії комп'ютерної програми за призначенням, у тому числі для виправлення помилок, законний користувач комп'ютерної програми має право:

1) здійснювати відтворення комп'ютерної програми в цілому або частково, будь-яким способом та в будь-якій формі;

2) здійснювати переклад, адаптацію або будь-яку іншу зміну (модифікацію) комп'ютерної програми і відтворення результатів таких дій.

Стаття 26. Вільне використання баз даних

1. Без дозволу суб'єктів авторського права на цю базу даних та безоплатно законний користувач бази даних, крім випадків вільного використання творів, визначених статтею 22 цього Закону, має право:

1) здійснювати будь-які дії, необхідні для забезпечення доступу до вмісту бази даних та нормального використання цього вмісту з тієї метою, для якої законний користувач правомірно отримав копію бази даних. Якщо законний користувач отримав дозвіл на використання тільки частини бази даних, це положення застосовується тільки до такої частини;

2) відтворювати неелектронні бази даних виключно в особистих цілях або для членів сім'ї цієї особи, за умови що вони не мають самостійного економічного значення;

3) відтворювати бази даних (якщо такі дії не мають самостійного економічного значення) для ілюстрації в освітній або науковій діяльності, за умови:

що обсяг такого відтворення відповідає меті освітньої або наукової діяльності;

відтворення не має систематичного характеру;

зазначення джерела запозичення.

2. Законний користувач бази даних має право вилучати та/або повторно використовувати для будь-яких цілей незначні у якісному чи кількісному вимірі частини вмісту бази даних без згоди виробника такої бази даних, якщо договором між суб'єктом майнових прав на базу даних і таким законним користувачем не передбачено інше. Якщо законному користувачу бази даних згідно з умовами використання бази даних дозволено вилучати чи повторно використовувати лише частини бази даних, положення цієї частини застосовується відповідно до такого договору.

3. Щодо неоригінальної бази даних, законний користувач бази даних може без згоди виробника такої бази даних вилучати (постійно або тимчасово переносити весь вміст бази даних або значну її частину на інший носій у будь-який спосіб і в будь-якій формі) чи повторно використовувати значну частину її вмісту у разі:

1) вилучення для особистих цілей вмісту неелектронної бази даних;

2) вилучення для цілей ілюстрації в освітній або науковій діяльності, за умови зазначення джерела і здійснення цих дій за умов, що вони не мають самостійного економічного значення;

3) вилучення та повторного використання для цілей громадської безпеки чи для цілей судового, адміністративного або кримінального провадження.

4. Не дозволяється багаторазове та систематичне вилучення і повторне використання незначних частин вмісту бази даних, що включає дії, які суперечать нормальному використанню бази даних чи які не виправдано завдають шкоди законним інтересам розробника такої бази даних.

Стаття 27. Вільне тимчасове відтворення творів

1. Допускаються без дозволу суб'єктів авторського права та безоплатно дії з тимчасового відтворення твору, які мають проміжний або випадковий (додатковий) характер і є невід'ємною складовою частиною технологічного процесу, а також єдина мета яких полягає в тому, щоб

сприяти переданню електронної (цифрової) копії твору посередником у мережі між третіми сторонами або правомірному використанню твору.

Зазначені у цій статті дії з тимчасового відтворення твору допускаються за умови, що вони не мають самостійного економічного значення.

Стаття 28. Вільне відтворення творів в особистих цілях

1. Без дозволу суб'єктів авторського права та безоплатно допускається приватне копіювання творів, крім:

1) творів архітектури у формі будівель і споруд, за винятком випадку, передбаченого пунктом 10 частини другої статті 22 цього Закону;

2) комп'ютерних програм, за винятком випадків, передбачених статтею 25 цього Закону;

3) баз даних, за винятком випадків, передбачених статтею 26 цього Закону;

4) творів образотворчого мистецтва, за винятком випадків, передбачених статтею 24 цього Закону.

2. Допускається з урахуванням частини четвертої цієї статті приватне копіювання творів, зафіксованих у фонограмах, відеограмах, а також аудіовізуальних творів без дозволу суб'єктів авторського права, але з виплатою їм справедливої винагороди.

Порядок виплати винагороди у передбачених цією частиною випадках визначається Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

3. Допускається з урахуванням частини четвертої цієї статті репрографічне відтворення творів без дозволу суб'єктів авторського права, але з виплатою їм справедливої винагороди, виключно в особистих цілях або для кола сім'ї, за винятком випадків, передбачених статтями 22, 25 цього Закону.

Порядок виплати винагороди у передбачених цією частиною випадках визначено Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

4. Не допускається вільне відтворення твору в особистих цілях з копії твору, виготовленої з порушенням авторського права.

Стаття 29. Сирітські твори

1. Дозволяється використання сирітських творів бібліотеками, музеями з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями із збереження фондів аудіо-, відеозаписів способами відтворення з метою оцифрування, індексації, каталогізації, збереження або відновлення копії після вжиття заходів із ідентифікації та належного розшуку авторів, інших суб'єктів авторського права, що не призвели до ідентифікації відповідних суб'єктів авторського права або віднайдення ідентифікованих суб'єктів.

2. Набути статусу сирітського може оприлюднений на території України:

1) твір, опублікований у книзі, журналі, газеті або інших письмових виданнях, що міститься в колекціях бібліотек, музеїв з відкритим доступом для відвідувачів, в архівах або організаціях із збереження фондів аудіо-, відеозаписів;

2) аудіовізуальний твір, що міститься в колекціях бібліотек, музеїв з відкритим доступом для відвідувачів, в архівах або організаціях із збереження фондів аудіо-, відеозаписів.

3. Твір, який набув статусу сирітського, втрачає цей статус, а його використання способами, зазначеними в частині першій цієї статті, не дозволяється, у встановленому порядку на підставі заяви, яка містить вмотивоване твердження про наявність у заявника майнових прав на твір, зазначений у такій заяві, про підстави виникнення прав у суб'єкта (суб'єктів) авторського права на цей твір та строк їх чинності, а також контактні дані заявника.

Твір, що втратив статус сирітського твору, охороняється відповідно до цього Закону.

4. Порядок та умови дозволеного використання сирітських творів, що включають порядок та умови вжиття заходів щодо ідентифікації та належного розшуку відповідних суб'єктів авторського права, набуття та втрати статусу сирітського твору, ведення реєстру сирітських творів, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 30. Право слідування

1. Автор має невідчужуване право на одержання справедливої винагороди, з урахуванням частини третьої цієї статті, як частки відрахувань від кожного продажу оригіналу художнього твору (твору графічного чи пластичного мистецтва, такого як малюнок, колаж, картина, рисунок, гравюра, естамп, літографія, скульптура, гобелен, твір з кераміки та скла, фотографічний твір тощо), оригіналу рукопису літературного або музичного твору, наступного за продажем оригіналу, здійсненим автором (право слідування).

Для цілей цієї статті до оригіналів творів, зазначених у частині першій цієї статті, прирівнюються їх примірники, виготовлені в обмеженій кількості самим автором або під його керівництвом, які пронумеровані, підписані автором або містять інші позначення, що засвідчують його авторство.

Право слідування належить автору, а після його смерті переходить до спадкоємців автора та спадкоємців цих спадкоємців і діє до спливу встановлених статтею 31 цього Закону строків чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір.

Продаж оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, вважається наступним продажем такого оригіналу, якщо продаж здійснюється іншим власником, ніж автор такого твору або спадкоємець такого автора.

2. Залежно від ціни наступного продажу без урахування податків розмір справедливої винагороди, передбаченої частиною першою цієї статті, становить:

- 1) 6 відсотків - для ціни продажу, еквівалентної від 50 євро до 3000 євро включно;
- 2) 5 відсотків - для ціни продажу, еквівалентної від 3000,01 євро до 50 000 євро включно;
- 3) 3 відсотки - для діапазону ціни продажу, еквівалентної від 50 000,01 євро до 200 000 євро;
- 4) 1 відсоток - для діапазону ціни продажу, еквівалентної від 200 000,01 євро до 350 000 євро;
- 5) 0,5 відсотка - для діапазону ціни продажу, еквівалентної від 350 000,01 євро до 500 000 євро;
- 6) 0,25 відсотка - для ціни продажу вище еквівалентної 500 000 євро.

При цьому загальний розмір справедливої винагороди за кожний наступний продаж одного оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, що йде за першим його відчуженням, не може перевищувати суму, еквівалентну 12 500 євро.

Визначення еквівалентної у євро ціни продажу здійснюється за офіційним курсом, встановленим Національним банком України на день продажу твору мистецтва.

3. Сплата справедливої винагороди за право слідування не здійснюється, якщо:

1) наступний продаж оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, та його придбання здійснюються фізичними особами без участі осіб, що здійснюють торгівлю твором, зазначеним у частині першій цієї статті, крім випадків, коли їх відчуження (наступний продаж) здійснюється внаслідок публічної пропозиції наступного продажу за допомогою мережі Інтернет (через соціальні мережі, Інтернет-форуми, групи, платформи онлайн-оголошень, торгові майданчики, маркетплейси, торги, тендери тощо);

2) ціна наступного продажу оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, складає суму, яка не перевищує еквівалент 50 євро.

4. У разі наступного продажу оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, через аукціони, галереї, салони, крамниці тощо, обов'язок щодо сплати автору (спадкоємцям автора) справедливої винагороди за право слідування покладено на осіб, що здійснюють торгівлю творами мистецтва (аукціони, галереї, салони, крамниці тощо), незалежно від того, чи дана особа діє від свого імені, чи від імені власника оригіналу твору, а у випадку відчуження оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, внаслідок публічної пропозиції продажу за допомогою мережі Інтернет (через соціальні мережі, Інтернет-форуми, групи, платформи онлайн-оголошень, онлайн-аукціони, торгові майданчики (маркетплейси), торги, тендери тощо), сплата справедливої винагороди за право слідування проводиться безпосередньо особами, що здійснюють публічну пропозицію продажу оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, за допомогою мережі Інтернет (через соціальні мережі, Інтернет-форуми, групи, платформи онлайн-оголошень, онлайн-аукціони торгові майданчики, маркетплейси, торги, тендери тощо).

5. Особи, які здійснюють наступний продаж (публічну пропозицію) оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, зобов'язані повідомляти організацію колективного управління, акредитовану у сфері обов'язкового колективного управління щодо права слідування, про наступний продаж у місячний строк з дати такого продажу, надавати цій організації відомості, необхідні для збирання і розподілу винагороди, і сплачувати цій організації справедливу винагороду протягом 10 днів з моменту надання інформації про наступний продаж зазначеного оригіналу твору.

Стаття 31. Строк чинності авторського права

1. Авторське право на твір є чинним з моменту створення твору.

2. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір спливає через 70 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком смерті автора, крім випадків, передбачених частинами третьою - шостою цієї статті.

3. Для творів, оприлюднених анонімно або під псевдонімом, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір спливає через 70 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком, в якому твір було оприлюднено. Якщо взятий автором псевдонім не викликає сумніву щодо особи автора або якщо авторство твору, оприлюдненого анонімно або під псевдонімом, розкривається не пізніше ніж через 70 років після оприлюднення твору, застосовується строк, передбачений частиною другою цієї статті.

4. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір, створений у співавторстві, спливає через 70 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком смерті останнього співавтора. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на аудіовізуальний твір спливає через 70 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком смерті останнього з авторів, визначених частиною першою статті 16 цього Закону.

5. У разі якщо твір у його повному обсязі оприлюднюється не одночасно, а послідовно у часі томами, частинами, випусками, серіями тощо і строк чинності майнових прав інтелектуальної власності починається з дати, коли твір був правомірно оприлюднений, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на такий твір визначається окремо для кожної оприлюдненої частини твору.

6. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір посмертно реабілітованого автора спливає через 70 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком реабілітації автора.

7. Якщо твір, для якого строк чинності майнових прав інтелектуальної власності обчислюється не від смерті автора (одного із співавторів або одного з авторів), не був правомірно оприлюднений протягом 70 років з дня його створення, чинність майнових прав

інтелектуальної власності на такий твір припиняється.

8. Будь-яка особа, яка вперше правомірно оприлюднить неоприлюднений твір після закінчення строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на нього, користується охороною, що є рівноцінною охороні майнових прав інтелектуальної власності на твір. Строк чинності таких прав становить 30 років від дати першого правомірного оприлюднення - для творів науки та творів критичного характеру, 25 років від дати першого правомірного оприлюднення - для всіх інших творів.

9. Особисті немайнові права автора, передбачені статтею 11 цього Закону, охороняються безстроково.

Стаття 32. Перехід прав на твір у порядку спадкування. Перехід твору у суспільне надбання. Захист особистих немайнових прав автора

1. Майнові права на твір входять до складу спадщини.

Особисті немайнові права автора не входять до складу спадщини.

2. У разі спадкування майнових прав на твір за законом спадкоємець набуває такі права у повному складі разом з правом на одержання передбаченої законом справедливої винагороди за використання творів.

У разі наявності декількох спадкоємців відповідної черги такі спадкоємці набувають майнові права на твір у повному складі спільно, разом з правом на одержання передбаченої законом справедливої винагороди за використання твору у рівних частках, якщо в договорі між такими спадкоємцями не зазначено інше.

Положення абзацу другого цієї частини застосовуються також у разі наявності кількох спадкоємців за заповітом, якщо в заповіті не визначено інший розподіл між спадкоємцями майнових прав на твір, а також у разі наявності кількох спадкоємців, які мають право на обов'язкову частку у спадщині.

Спадкоємці автора мають право оприлюднити твір, не оприлюднений за життя автора, якщо автор безпосередньо не заборонив оприлюднення такого твору.

3. Закінчення строку чинності майнових прав на твір означає перехід твору у суспільне надбання.

Твори, які стали суспільним надбанням, можуть вільно, без сплати винагороди, використовуватися будь-якою особою, за умови дотримання особистих немайнових прав автора, передбачених статтею 11 цього Закону.

4. Захист особистих немайнових прав автора, твір якого став суспільним надбанням, здійснюється його спадкоємцями, а у разі їх відсутності - центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Спадкоємці автора мають право захищати особисті немайнові права автора, зокрема протидіяти перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, а також будь-якому іншому посягання на твір, що може завдати шкоди честі та репутації автора.

Стаття 33. Право особливого роду (*sui generis*) на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою

1. Неоригінальним об'єктом, згенерованим комп'ютерною програмою, є об'єкт, що відрізняється від існуючих подібних об'єктів та утворений у результаті функціонування комп'ютерної програми без безпосередньої участі фізичної особи в утворенні цього об'єкта.

Твори, створені фізичними особами з використанням комп'ютерних технологій, не вважаються неоригінальними об'єктами, згенерованими комп'ютерною програмою.

2. Суб'єктами права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою, є особи, яким, з урахуванням вимоги, передбаченої частиною сьомою цієї статті, належать майнові права або які мають ліцензійні повноваження на передбачену частиною першою цієї статті комп'ютерну програму - автори такої комп'ютерної програми, їх спадкоємці, особи, яким автори чи їх спадкоємці передали (відчужили) майнові права на комп'ютерну програму або правомірні користувачі комп'ютерної програми. Договором можуть визначатися інші умови належності права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальні об'єкти, згенеровані відповідними комп'ютерними програмами.

3. У результаті утворення неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, особисті немайнові права не виникають.

4. Обсяг майнових прав суб'єкта права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, визначається згідно із статтею 12 цього Закону.

5. Право особливого роду (*sui generis*) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, виникає внаслідок факту генерування цього об'єкта і починає діяти з моменту його генерування.

6. Право особливого роду (*sui generis*) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, є чинним з моменту генерування такого об'єкта. Строк чинності права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, спливає через 25 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком, в якому згенеровано неоригінальний об'єкт.

7. У разі якщо неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, є результатом використання об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, відповідний суб'єкт користується правом особливого роду (*sui generis*) на такий неоригінальний об'єкт, за умови дотримання ним прав суб'єкта (суб'єктів) авторського права або суміжних прав, твір (твори) або об'єкт (об'єкти) суміжних прав якого зазнав (зазнали) використання у процесі генерування такого неоригінального об'єкта.

У разі якщо неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, є результатом використання іншого охоронюваного неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, відповідний суб'єкт користується правом особливого роду (sui generis) на цей об'єкт, за умови дотримання ним прав суб'єкта (суб'єктів) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, неоригінальний об'єкт якого зазнав використання у процесі генерування нового неоригінального об'єкта.

8. Суб'єкт права особливого роду (sui generis) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, протягом строку дії права особливого роду (sui generis) має виключне право надавати іншим особам дозвіл на використання цього об'єкта будь-якими способами на підставі договору. Дозвіл на використання неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, надається в порядку, передбаченому статтею 50 цього Закону.

9. Право особливого роду (sui generis) на об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, може бути відчужено на користь іншої особи в порядку, передбаченому статтею 49 цього Закону.

10. Вільне використання неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, допускається в порядку, передбаченому статтями 22-29 цього Закону.

11. Порушенням права особливого роду (sui generis) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, що дає підстави для захисту таких прав, у тому числі в судовому порядку, визнаються дії, передбачені статтею 55 цього Закону, з урахуванням особливостей, встановлених цією статтею.

Розділ III. СУМІЖНІ ПРАВА

Стаття 34. Об'єкти суміжних прав

1. Об'єктами суміжних прав, незалежно від призначення, змісту, способу і форми вираження, є:

- 1) виконання;
- 2) фонограма;
- 3) відеограма;
- 4) програма організації мовлення.

Стаття 35. Зміст і суб'єкти суміжних прав

1. Суміжні права становлять:

- 1) суміжні права виконавця - особисті немайнові права виконавця і майнові права на виконання;
- 2) суміжні права виробника фонограми - право на ім'я (найменування) виробника фонограми і майнові права на фонограму;
- 3) суміжні права виробника відеограми - право на ім'я (найменування) виробника відеограми і майнові права на відеограму;
- 4) суміжні права організації мовлення - право на найменування організації мовлення і майнові права на програму організації мовлення.

2. Суб'єктами суміжних прав є:

- 1) виконавець (первинний суб'єкт суміжних прав на виконання), спадкоємці виконавця та інші фізичні або юридичні особи, які набули майнові права на виконання на підставі договору або закону;
- 2) виробник фонограми (первинний суб'єкт суміжних прав на фонограму), спадкоємці (правонаступники) виробника фонограми та інші фізичні або юридичні особи, які набули майнові права на фонограму на підставі договору або закону;
- 3) виробник відеограми (первинний суб'єкт суміжних прав на відеограму), спадкоємці (правонаступники) виробника відеограми та інші фізичні або юридичні особи, які набули майнові права на відеограму на підставі договору або закону;
- 4) організація мовлення (первинний суб'єкт суміжних прав на програму організації мовлення), правонаступники організації мовлення та інші фізичні або юридичні особи, які набули майнові права на програму організації мовлення на підставі договору або закону.

Стаття 36. Виникнення і здійснення суміжних прав

1. Суміжні права виникають внаслідок факту:

- 1) кожного здійснення виконання;
- 2) вироблення фонограми;
- 3) вироблення відеограми;
- 4) першої трансляції програми організації мовлення.

2. Суміжні права і право власності на матеріальний, електронний (цифровий) об'єкт, в якому втілено (зафіксовано) об'єкт суміжних прав, не залежать одне від одного. Відчуження матеріального, електронного (цифрового) об'єкта, в якому втілено об'єкт суміжних прав, не означає відчуження майнових прав на об'єкт суміжних прав і навпаки.

3. Для виникнення і здійснення суміжних прав не вимагається виконання будь-яких формальностей.

За відсутності доказів іншого, виконавцем, виробником фонограми, виробником відеограми вважаються особи, імена (найменування) яких зазначено у фонограмі, відеограмі та їх копіях або на упаковці, що містить примірники фонограми, відеограми.

4. Суб'єкт суміжних прав на виконання або на фонограму, або на відеограму для повідомлення про свої майнові права на відповідний об'єкт суміжних прав має право використовувати спеціальний знак охорони суміжних прав, що складається з латинської літери "P", обведеної колом - **Ⓟ**, поряд з яким зазначаються ім'я (найменування) суб'єкта майнових прав, рік першого опублікування об'єкта суміжних прав. Знак охорони суміжних прав зазначається у фонограмі, відеограмі, у кожній їх копії або на упаковці, що містить примірник фонограми або відеограми.

5. Суб'єкти суміжних прав при здійсненні виконання, виробленні фонограми або відеограми, першій трансляції програми організації мовлення зобов'язані утримуватися від дій, які можуть порушити авторське право та/або суміжні права інших осіб.

6. Майнові права на службове виконання виникають і здійснюються на умовах і в порядку, передбачених статтею 14 цього Закону. Порядок сплати справедливої винагороди за використання службового виконання може визначатися в договорі такого суб'єкта суміжних прав з роботодавцем або з організацією колективного управління.

7. Майнові права на виконання, здійснене виконавцем за замовленням, виникають і здійснюються на умовах і в порядку, передбачених статтею 15 цього Закону.

8. Майнові права на об'єкт суміжних прав, що належать кільком суб'єктам суміжних прав спільно, здійснюються на умовах і в порядку, передбачених статтею 12 цього Закону.

Співвиконавці (особи, спільною діяльністю яких здійснено виконання) здійснюють свої права на виконання на умовах і в порядку, передбачених статтею 13 цього Закону.

Спадкування прав на виконання здійснюється на умовах і в порядку, передбачених частинами першою і другою статті 32 цього Закону.

Стаття 37. Особисті немайнові права виконавця, виробника фонограми, виробника відеограми, організації мовлення

1. Особисті немайнові права виконавця означають право вимагати:

- 1) визнання того, що він є виконавцем відповідного виконання;
- 2) зазначення чи повідомлення свого імені (псевдоніма) у зв'язку з кожним використанням виконання (у разі якщо це практично можливо);
- 3) забезпечення належної якості запису його виконання і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій суттєвій зміні виконання, запису виконання, що може завдати шкоди його честі і репутації.

2. Виробник фонограми та виробник відеограми мають право вимагати:

- 1) зазначення свого імені (найменування) в оригіналі та кожному примірнику фонограми, відеограми або на її (їх) упаковці поряд із зазначенням назви твору, імені (імен) автора (авторів), виконавця (виконавців);
- 2) згадування свого імені (найменування) у процесі використання фонограми, відеограми (у разі якщо це практично можливо).

3. Організація мовлення має право зазначати своє найменування у зв'язку з використанням програми організації мовлення.

4. Особисті немайнові права виконавця, виробника фонограми, виробника відеограми, організації мовлення не можуть бути передані (відчужені) іншим особам і не переходять у спадщину.

Стаття 38. Майнові права на виконання

1. Суб'єкт суміжних прав на виконання має право використовувати виконання будь-яким способом (способами) та виключне право дозволяти або забороняти виконання іншими особами.

Способами використання виконання є, зокрема:

- 1) публічне сповіщення незафіксованого виконання (прямий ефір);
- 2) фіксування у фонограмі чи відеограмі;
- 3) відтворення запису виконання;
- 4) включення зафіксованого виконання до складу іншого об'єкта авторського права або суміжних прав;
- 5) розповсюдження примірників запису виконання, зафіксованого у фонограмі чи відеограмі;
- 6) здавання в найм чи в позиčku примірників запису виконання, зафіксованого у фонограмі, відеограмі, аудіовізуальному творі;
- 7) інтерактивне надання доступу до зафіксованого виконання;
- 8) імпорт оригіналу чи примірників запису виконання.

Цей перелік не є вичерпним.

2. Майнові права на виконання, зазначені в частині першій цієї статті, можуть бути передані (відчужені) іншій особі на підставі закону чи правочину повністю (на всі способи використання виконання на території всіх держав світу) або частково (на окремі способи

використання виконання на території всіх держав світу або на окремі способи використання виконання на території окремих держав світу, або на всі способи використання виконання на території окремих держав світу).

Особа, яка набула майнові права на виконання у повному складі або частково, є суб'єктом суміжних прав у межах набутих прав.

Суб'єкт права на виконання має право надати дозвіл та розпорядитися майновими правами на виконання в інший спосіб, що не суперечить закону. Виконавець має право на справедливую винагороду за публічне виконання, публічне сповіщення фонограм (відеограм) і зафіксованих у них виконань, опублікованих для використання з комерційною метою, розподіл якої здійснюється у таких пропорціях: виконавцям - 50 відсотків; виробникам фонограм (відеограм) - 50 відсотків.

3. Незалежно від відчуження зазначених у частині першій цієї статті майнових прав на твір виконавець має право на справедливую винагороду за відповідні способи використання виконання, визначену цим Законом і Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

Допускається без згоди виконавця, виконання якого зафіксовані у фонограмах, відеограмах, але з виплатою справедливої винагороди, таке пряме чи опосередковане комерційне використання фонограм і відеограм та їх примірників:

1) публічне виконання фонограми або її примірника чи публічна демонстрація відеограми або її примірника;

2) публічне сповіщення виконання, зафіксованого у фонограмі чи відеограмі та їх примірниках, в ефір;

3) публічне сповіщення виконання, зафіксованого у фонограмі чи відеограмі та їх примірниках, по проводах (через кабель).

Право на справедливую винагороду належить лише виконавцю, переходить лише до спадкоємців виконавця і не може бути передано (відчужено) іншим особам.

4. У разі якщо виконання правомірно використовується в аудіовізуальному творі, вважається, що виконавець передає продюсеру аудіовізуального твору майнові права на виконання, передбачені частиною першою цієї статті, у повному складі, якщо інше не передбачено договором між такими виконавцем і продюсером.

5. У разі якщо виконавець при здійсненні запису виконання надає згідно з договором дозвіл виробнику фонограми, виробнику відеограми на відтворення примірників фонограми, відеограми, вважається, що виконавець надав виробнику фонограми чи виробнику відеограми виключне право на розповсюдження запису виконання, на прокат примірників запису виконання, якщо інше не зазначено у договорі між такими виконавцем і виробником фонограми.

6. Якщо примірники записаного виконання законним чином введено у цивільний оборот шляхом їх першого продажу в Україні, допускається подальше відчуження таких примірників без згоди суб'єктів суміжних прав на таке виконання і без сплати винагороди.

7. Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються виконання, що було попередньо правомірно розміщене без обмеження доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, таким чином, щоб представники публіки могли отримати доступ до такого об'єкта з місця та у час, обрані ними індивідуально, не є використанням виконання.

Якщо виконання було попередньо правомірно розміщено з обмеженнями доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, а гіперпосилання та/або фреймінг дозволяє обійти ці обмеження доступу, дії з розміщення таких гіперпосилань (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу) є використанням виконання способом інтерактивного надання доступу.

Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються виконання, що було попередньо неправомірно розміщено на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, за умови якщо таке гіперпосилання та/або фреймінг розміщено з метою отримання прибутку та/або з усвідомленням незаконного характеру дій із розміщення гіперпосилання та/або фреймінгу, визнається використанням виконання способом інтерактивного надання доступу.

Стаття 39. Майнові права на фонограму

1. Суб'єкт суміжних прав на фонограму має право на використання фонограми будь-яким способом (способами) та виключне право дозволяти або забороняти використання фонограми іншими особами.

Способами використання фонограми є, зокрема:

1) відтворення у будь-якій формі і будь-яким способом;

2) включення до аудіовізуального твору, відеограми, іншої фонограми;

3) розповсюдження примірників фонограми;

4) здавання в найм чи позичку примірників фонограми;

5) інтерактивне надання доступу;

6) будь-яка видозміна;

7) публічне сповіщення;

8) імпорт примірників фонограми.

Цей перелік не є вичерпним.

2. Майнові права на фонограму, зазначені в частині першій цієї статті, можуть бути надані або передані (відчужені) іншій особі на підставі закону чи правочину повністю (на всі способи використання фонограми на території всіх держав світу) або частково (на окремі способи використання фонограми на території всіх держав світу або на окремі способи використання фонограми на території окремих держав світу, або на всі способи використання фонограми на території окремих держав світу).

Особа, яка набула майнові права на фонограму у повному складі або частково, є суб'єктом суміжних прав у межах набутих прав.

Суб'єкт суміжних прав на фонограму має право надавати дозвіл на використання фонограми та розпоряджатися майновими правами на фонограму в інший спосіб, що не суперечить закону. Виробник фонограми має право на справедливий винагороду за публічне виконання, публічне сповіщення фонограм і зафіксованих у них виконань, опублікованих для використання з комерційною метою, розподіл якої здійснюється у таких пропорціях: 1) у разі наявності у фонограмі зафіксованого виконання: виконавцям - 50 відсотків; виробникам фонограм - 50 відсотків; 2) у разі відсутності у фонограмі зафіксованого виконання, виробникам фонограм - 100 відсотків.

3. Незалежно від відчуження зазначених у частині першій цієї статті майнових прав на фонограму виробник фонограми має право на справедливий винагороду за відповідні способи використання виконання, визначену цим Законом і Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

Допускається без згоди виробника фонограми, фонограми якого опубліковані для використання з комерційною метою, але з виплатою справедливої винагороди, таке пряме чи опосередковане комерційне використання фонограми та її примірників:

- 1) публічне виконання фонограми або її примірника;
- 2) публічне сповіщення виконання, зафіксованого у фонограмі та її примірниках, в ефір;
- 3) публічне сповіщення виконання, зафіксованого у фонограмі та її примірниках, по проводах (через кабель).

Право на справедливий винагороду не може бути передано (відчужено) іншим особам.

4. Якщо примірник фонограми правомірно введено у цивільний оборот шляхом першого продажу в Україні, допускається подальше відчуження таких примірників без згоди суб'єктів суміжних прав на таку фонограму і без сплати винагороди. При цьому право дозволяти чи забороняти прокат примірників фонограм залишається виключно за відповідним суб'єктом майнових прав на фонограму.

5. Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються фонограми, що була попередньо правомірно розміщена без обмеження доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, таким чином, щоб представники публіки могли отримати доступ до такого об'єкта з місця та у час, обрані ними індивідуально, не є використанням фонограми.

Якщо фонограма була попередньо правомірно розміщена з обмеженнями доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, а гіперпосилання та/або фреймінг дозволяє обійти ці обмеження доступу, дії з розміщення таких гіперпосилань (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу) є використанням фонограми способом інтерактивного надання доступу.

Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються фонограми, що була попередньо неправомірно розміщена на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, за умови що таке гіперпосилання та/або фреймінг розміщено з метою отримання прибутку та/або з усвідомленням незаконного характеру дій із розміщення гіперпосилання та/або фреймінгу, визнається використанням фонограми способом інтерактивного надання доступу.

Стаття 40. Майнові права на відеограму

1. Суб'єкт суміжних прав на відеограму має право на використання відеограми будь-яким способом (способами) та виключне право дозволяти або забороняти використання відеограми іншими особами.

Способами використання відеограми є, зокрема:

- 1) відтворення у будь-якій формі і будь-яким способом;
- 2) включення до аудіовізуального твору, відеограми, іншої відеограми;
- 3) розповсюдження примірників відеограми;
- 4) здавання в найм чи позичку примірників відеограми;
- 5) інтерактивне надання доступу;
- 6) будь-яка видозміна;
- 7) публічне сповіщення;
- 8) публічне демонстрування;
- 9) імпорт примірників відеограми.

Цей перелік не є вичерпним.

2. Майнові права на відеограму, зазначені в частині першій цієї статті, можуть бути передані (відчужені) іншій особі на підставі закону чи правочину повністю (на всі способи використання відеограми на території всіх держав світу) або частково (на окремі способи використання відеограми на території всіх держав світу або на окремі способи використання відеограми на території окремих держав світу, або на всі способи використання відеограми на території окремих держав світу).

Особа, яка набула майнові права на відеограму у повному складі або частково, є суб'єктом суміжних прав у межах набутих прав.

Суб'єкт суміжних прав на відеограму має право надавати дозвіл на використання відеограми або розпоряджатися майновими правами на відеограму в інший спосіб, що не суперечить закону.

Виробник відеограми має право на справедливую винагороду за публічне виконання, публічне сповіщення відеограм і зафіксованих у них виконань, опублікованих для використання з комерційною метою, розподіл якої здійснюється у таких пропорціях: 1) у разі наявності у відеограмі зафіксованого виконання: виконавцям - 50 відсотків; виробникам відеограм - 50 відсотків; 2) у разі відсутності у відеограмі зафіксованого виконання, виробникам відеограм - 100 відсотків.

3. Незалежно від відчуження зазначених у частині першій цієї статті майнових прав на відеограму виробник відеограми має право на справедливую винагороду за відповідні способи використання виконання, визначену цим Законом і Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

Допускається без згоди виробників відеограм, відеограми яких опубліковані для використання з комерційною метою, але з виплатою справедливої винагороди, таке пряме чи опосередковане комерційне використання відеограм та їх примірників:

- 1) публічна демонстрація відеограми або її примірника;
- 2) публічне сповіщення виконання, зафіксованого у відеограмі та її примірниках, в ефір;
- 3) публічне сповіщення виконання, зафіксованого у відеограмі та її примірниках, по проводах (через кабель).

Право на справедливую винагороду не може бути передано (відчужено) іншим особам.

4. Якщо примірник відеограми правомірно введено у цивільний оборот шляхом першого продажу в Україні, допускається подальше відчуження таких примірників без згоди суб'єктів суміжних прав на таку відеограму і без сплати винагороди. При цьому право дозволяти чи забороняти прокат примірників відеограм залишається виключно за відповідним суб'єктом майнових прав на відеограму.

5. Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються відеограми, що була попередньо правомірно розміщена без обмеження доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, таким чином, щоб представники публіки могли отримати доступ до такого об'єкта з місця та у час, обрані ними індивідуально, не є використанням відеограми.

Якщо відеограма була попередньо правомірно розміщена з обмеженнями доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, а гіперпосилання та/або фреймінг дозволяє обійти ці обмеження доступу, дії з розміщення таких гіперпосилань (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу) є використанням відеограми способом інтерактивного надання доступу.

Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються відеограми, що була попередньо неправомірно розміщена на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, за умови що таке гіперпосилання та/або фреймінг розміщено з метою отримання прибутку та/або з усвідомленням незаконного характеру дій із розміщення гіперпосилання та/або фреймінгу, визнається використанням відеограми способом інтерактивного надання доступу.

Стаття 41. Майнові права на програму організації мовлення

1. Суб'єкт суміжних прав на програму організації мовлення має право на використання програми організації мовлення будь-яким способом (способами) та виключне право дозволяти або забороняти використання програми організації мовлення іншими особами.

Способами використання програми організації мовлення є, зокрема:

- 1) публічне сповіщення;
- 2) ретрансляція;
- 3) фіксування;
- 4) відтворення запису програми організації мовлення;
- 5) розповсюдження примірників запису програми організації мовлення;
- 6) публічне демонстрування запису програми організації мовлення;
- 7) інтерактивне надання доступу.

Цей перелік не є вичерпним.

2. Майнові права на програму організації мовлення, зазначені в частині першій цієї статті, можуть бути передані (відчужені) іншій особі на підставі закону чи правочину повністю (на всі способи використання програми організації мовлення на території всіх держав світу) або частково (на окремі способи використання програми організації мовлення на території всіх держав світу або на окремі способи використання програми організації мовлення на території окремих держав світу, або на всі способи використання програми організації мовлення на території окремих держав світу). Особа, яка набула майнові права на програму організації мовлення у повному складі або частково, є суб'єктом суміжних прав у межах набутих прав.

Суб'єкт суміжних прав на програму організації мовлення має право надавати дозвіл на використання програми організації мовлення та розпоряджатися майновими правами на програму організації мовлення в інший спосіб, що не суперечить закону.

3. Одержання права на використання програми організації мовлення не звільняє користувача від обов'язку сплати винагороди за використання об'єктів авторського права, виконань, фонограм, відеограм, що містяться в такій програмі, у порядку, передбаченому Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

4. Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються програми організації мовлення, що була попередньо правомірно розміщена без обмеження доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, таким чином, щоб представники публіки могли отримати доступ до такого об'єкта з місця та у час, обрані ними індивідуально, не є використанням програми організації мовлення.

Якщо програму організації мовлення було попередньо правомірно розміщено з обмеженнями доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, а гіперпосилання та/або фреймінг дозволяє обійти ці обмеження доступу, дії з розміщення таких гіперпосилань (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу) є використанням програми організації мовлення способом інтерактивного надання доступу.

Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються фонограми організації мовлення, що була попередньо неправомірно розміщена на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, за умови що таке гіперпосилання та/або фреймінг розміщено з метою отримання прибутку та/або з усвідомленням незаконного характеру дій із розміщення гіперпосилання та/або фреймінгу, визнається використанням програми організації мовлення способом інтерактивного надання доступу.

Стаття 42. Правові засади публічного сповіщення програм організації мовлення

1. У разі публічного сповіщення програм організації мовлення зі станції зв'язку, розташованої на території України, на супутник таким чином, що публічне сповіщення такої програми організації мовлення, а також інших об'єктів авторського права та/або суміжних прав, що передаються організацією мовлення, з супутника поширюється за межі території України, для цілей цього Закону вважається, що таке публічне сповіщення відбувається в Україні, а права та обов'язки, передбачені цим Законом, зокрема обов'язок із сплати винагороди за використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав, а також відповідальність за дотримання авторського права та/або суміжних прав несе особа, яка здійснює публічне сповіщення об'єктів авторського права та/або суміжних прав на супутник.

2. Організація мовлення, що здійснює передавання закодованих сигналів, засоби для декодування яких надаються для використання організацією мовлення або з її дозволу, а також особа, що реалізує (здає в оренду) пристрої (засоби) для декодування та/або відповідає за використання декодувального пристрою (засобу), несуть обов'язки, передбачені цим Законом, зокрема обов'язок щодо сплати винагороди за використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав, а також несуть солідарну відповідальність за дотримання авторського права та/або суміжних прав під час такого публічного сповіщення.

Стаття 43. Вільне використання об'єктів суміжних прав

1. Допускається без дозволу відповідного суб'єкта суміжних прав та безоплатно таке використання об'єктів суміжних прав:

1) відтворення об'єктів суміжних прав для забезпечення судового, адміністративного і кримінального провадження, забезпечення громадської безпеки в обсязі, що відповідає визначеній меті;

2) публічне виконання і публічне сповіщення виконань, фонограм, відеограм під час офіційних церемоній, організованих органами державної влади та/або органами місцевого самоврядування, релігійних церемоній, а також поховань в обсязі, що відповідає характеру таких церемоній;

3) відтворення у зв'язку з демонструванням, налаштуванням або ремонтом обладнання, перевірку функціонування якого неможливо здійснити без використання об'єктів суміжних прав, за умови що таке відтворення та його обсяг відповідають визначеній меті;

4) дії з тимчасового відтворення об'єкта суміжних прав, які мають перехідний або випадковий (додатковий) характер і є невід'ємною складовою частиною технологічного процесу, а також єдина мета яких полягає в тому, щоб сприяти передаванню електронної (цифрової) копії об'єкта суміжних прав посередником у мережі між третіми особами або правомірному використанню об'єкта суміжних прав. Зазначені дії з тимчасового відтворення об'єкта суміжних прав допускаються за умови, що вони не мають самостійного економічного значення;

5) приватне копіювання правомірно оприлюднених виконань, зафіксованих у фонограмах, відеограмах, а також примірників фонограм, відеограм. Особливості та порядок виплати винагороди за приватне копіювання визначаються Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

2. Допускається без дозволу відповідного суб'єкта суміжних прав та безоплатно, але із зазначенням імені виконавця, імені (найменування) виробника фонограми, виробника відеограми відповідно до статті 37 цього Закону щодо особистих немайнових прав виконавців і немайнових прав виробників фонограм, виробників відеограм, організацій мовлення, таке використання об'єктів суміжних прав:

1) використання цитат із записаних виконань, фонограм, відеограм, записаних програм організацій мовлення в обсязі, що відповідає визначеній меті, на умовах, передбачених пунктом 1 частини другої статті 22 цього Закону щодо вільного використання творів;

2) використання коротких уривків об'єктів суміжних прав як ілюстрацій для забезпечення та реалізації освітнього процесу чи з метою наукових досліджень в обсязі, що відповідає визначеній меті, якщо таке використання не має самостійного економічного значення;

3) фіксування засобами фотографування, звукозапису, відеозапису, публічне сповіщення коротких уривків об'єктів суміжних прав, побачених або почутих під час перебігу поточних подій з метою висвітлення таких подій, в обсязі, що відповідає визначеній інформаційній меті;

4) використання фонограм у випадках, передбачених статтею 23 цього Закону щодо вільного використання творів, для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність;

5) адаптація відеограм шляхом аудіодискрипції (тифлокоментування);

6) використання об'єктів суміжних прав бібліотеками, музеями з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями із збереження фондів аудіо-, відеозаписів у випадках, передбачених статтею 24 цього Закону щодо вільного використання творів.

3. Перелік вільного використання об'єктів суміжних прав, зазначений у цій статті, є вичерпним.

4. Винятки та обмеження майнових прав на об'єкти суміжних прав допускається застосовувати виключно у випадках, передбачених частинами першою і другою цієї статті, за умови що вони не завдаватимуть шкоди нормальному використанню таких об'єктів і не обмежуватимуть безпідставно законні інтереси відповідних суб'єктів суміжних прав.

Стаття 44. Сирітські об'єкти суміжних прав

1. Дозволяється використання сирітських фонограм, відеограм та зафіксованих у них виконань бібліотеками, музеями з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями із збереження фондів аудіо-, відеозаписів.

2. Умови втрати фонограмами, відеограмами та зафіксованими у них виконаннями статусу сирітських визначаються частиною третьою статті 29 цього Закону щодо сирітських творів.

3. Порядок та умови дозволеного використання сирітських фонограм, відеограм та зафіксованих у них виконань, що включають порядок та умови вжиття заходів для ідентифікації і належного розшуку відповідних суб'єктів суміжних прав, набуття і втрати статусу сирітського виконання, фонограми, відеограми, а також ведення відповідного реєстру сирітських творів, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 45. Строк чинності суміжних прав

1. Право інтелектуальної власності на виконання є чинним з моменту здійснення виконання. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на виконання спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком здійснення виконання. Якщо запис виконання протягом цього строку правомірно оприлюднено, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на виконання спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком такого оприлюднення.

2. Право інтелектуальної власності на фонограму є чинним з моменту вироблення фонограми. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на фонограму спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком вироблення фонограми. Якщо фонограму протягом цього строку правомірно оприлюднено, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на фонограму спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком такого оприлюднення.

3. Право інтелектуальної власності на відеограму є чинним з моменту вироблення відеограми. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на відеограму спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком вироблення відеограми. Якщо відеограму протягом цього строку правомірно оприлюднено, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на відеограму спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком такого оприлюднення.

4. Право інтелектуальної власності на програму організації мовлення є чинним з моменту першої трансляції програми організації мовлення. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на програму організації мовлення спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком першої трансляції програми організації мовлення незалежно від використаних технічних засобів.

5. Особисті немайнові права виконавців, виробників фонограм, виробників відеограм, організацій мовлення, передбачені статтею 37 цього Закону, охороняються безстроково.

Стаття 46. Перехід об'єкта суміжних прав у суспільне надбання. Захист особистих немайнових прав виконавця, виробника фонограми, виробника відеограми, організації мовлення

1. Закінчення строку чинності майнових прав на об'єкт суміжних прав означає його перехід у суспільне надбання.

Об'єкти суміжних прав, які стали суспільним надбанням, можуть вільно без сплати винагороди використовуватися будь-якою особою, за умови дотримання прав відповідних суб'єктів, передбачених статтею 37 цього Закону.

2. Захист особистих немайнових прав виконавця, виконання якого перейшло у суспільне надбання, здійснюється виконавцем або на умовах і в порядку, передбачених частиною четвертою статті 32 цього Закону щодо захисту особистих немайнових прав автора, твір якого перейшов у суспільне надбання.

Захист немайнових прав виробника фонограми, виробника відеограми, організації мовлення, об'єкт суміжних прав якого перейшов у суспільне надбання, здійснюється відповідно виробником фонограми, виробником відеограми, організацією мовлення або (у разі смерті чи припинення такої особи) суб'єктом майнових прав на фонограму, відеограму, програму організації мовлення відповідно.

Розділ IV. ЗДІЙСНЕННЯ МАЙНОВИХ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І ОБ'ЄКТИ СУМІЖНИХ ПРАВ

Стаття 47. Форми здійснення майнових прав на об'єкти авторського права і об'єкти суміжних прав

1. Суб'єкт авторського права або суміжних прав може здійснювати майнові права, що йому належать, самостійно, через представника або організації колективного управління.

2. Суб'єкт авторського права або суміжних прав здійснює майнові права, що йому належать, на власний розсуд, не порушуючи прав та охоронюваних законом інтересів інших осіб.

Не допускається зловживання майновими правами на об'єкти авторського права і суміжних прав.

Стаття 48. Розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав

1. Розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав може здійснюватися на підставі:

1) трудового договору (контракту) - в частині умов щодо розподілу майнових прав на службовий твір або службове виконання, службову фонограму, службову відеограму;

2) договору про створення за замовленням і використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав;

3) договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав;

4) ліцензійного договору на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав;

5) публічної ліцензії на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав;

6) іншого правочину щодо розпорядження майновими правами на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав.

Умови правочинів щодо розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав стосовно передання (відчуження) або надання дозволу на використання (ліцензії) щодо майнового права на справедливую винагороду, передбаченого відповідно частиною третьою статті 12, частиною третьою статті 38, частиною третьою статті 39, частиною третьою статті 40 цього Закону, є нікчемними.

2. Правочини щодо розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав вчиняються у письмовій (електронній) формі, крім договору про використання твору в періодичних виданнях (газетах, журналах, електронних засобах масової інформації тощо), які можуть укладатися в усній формі.

У договорі щодо розпорядження майновими правами на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав визначаються:

1) відомості, що дозволяють ідентифікувати відповідний об'єкт (назва та/або інші характерні ознаки);

2) обсяг майнових прав на відповідний об'єкт, що передаються (надаються) за договором;

3) розмір чи спосіб визначення плати (винагороди) або зазначення про безвідплатний характер договору.

3. Умови договорів щодо розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав, що обмежують право творця такого об'єкта на створення (здійснення, вироблення) інших об'єктів авторського права або об'єктів суміжних прав, є нікчемними.

Стаття 49. Передання (відчуження) майнових прав на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав за договором

1. Суб'єкт авторського права або суміжних прав може передати (відчужити) свої майнові права на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав, передбачені відповідно частиною першою статті 12, частиною першою статті 38, частиною першою статті 39, частиною першою статті 40 цього Закону будь-якій іншій особі у повному складі на території всіх держав світу або частково на окремі способи використання на території окремих держав світу, або на всі способи

використання на території окремих держав світу. У разі передання (відчуження) майнових прав на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав частково майнові права в обсязі, не передбаченому у договорі, є такими, що не передані (не відчужені).

Предметом договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкти авторського права і об'єкти суміжних прав не можуть бути об'єкти і майнові права, яких не існувало на момент укладення договору.

2. Особа, яка набуває майнові права на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав, стає суб'єктом майнових прав у межах набутого нею обсягу майнових прав на такий об'єкт протягом визначеного законом строку чинності відповідних майнових прав на такий об'єкт. Умова договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав на інший, ніж передбачено законом строк чинності набутих майнових прав, є нікчемною.

Особа, яка передає (відчужує) майнові права на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав, зобов'язана надати особі, яка набуває такі права, відомості про наявність ліцензійних, субліцензійних договорів та інших прав і зобов'язань щодо прав, які передаються.

Укладення договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкт авторського права і об'єкти суміжних прав не впливає на чинність ліцензійних, субліцензійних договорів, які було укладено раніше, якщо інше не передбачено відповідним ліцензійним договором.

Стаття 50. Ліцензійні договори на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав

1. За ліцензійним договором одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав визначеним способом (способами) протягом певного строку на певній території, а ліцензіат зобов'язується вносити плату за використання об'єкта, якщо інше не встановлено договором.

Ліцензіаром може бути суб'єкт майнових авторських або суміжних прав, а у випадках, передбачених договором або законом, - інша уповноважена особа, зокрема організація колективного управління.

Ліцензіат не має права використовувати об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав способами, прямо не передбаченими ліцензійним договором.

2. Ліцензійний договір, згідно з яким ліцензіар надає ліцензіату дозвіл на виготовлення і опублікування примірників зафіксованого або записаного твору, записаного виконання, фонограми, відеограми (примірників відповідних об'єктів) у кількості (тиражем), здатній задовольнити розумні потреби публіки, є ліцензійним видавничим договором. Ліцензіат ліцензійного видавничого договору, який забезпечує опублікування зазначеного в цій частині об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, вважається видавцем.

Якщо ліцензійним видавничим договором визначено тираж примірників відповідних об'єктів, при цьому ліцензіатом введено у цивільний оборот (реалізовано) весь тираж раніше спливу строку дії такого договору, такий договір припиняється з моменту реалізації зазначеного тиражу, якщо договором не передбачено інше.

Якщо ліцензійним видавничим договором визначено тираж примірників відповідних об'єктів, але ліцензіатом на момент спливу строку дії такого договору не введено у цивільний оборот (реалізовано) весь тираж, ліцензіат повинен сплатити ліцензіару передбачену таким договором винагороду в повному обсязі до завершення дії договору, якщо договором не передбачено інше.

Якщо ліцензійним видавничим договором передбачено обмежений тираж видання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, ліцензіат має право відтворити більшу кількість примірників такого об'єкта, ніж передбачено таким договором, виключно з метою дотримання ліцензіатом вимог Закону України "Про обов'язковий примірник документів".

Якщо в ліцензійному видавничому договорі про видання або інше відтворення твору винагорода визначається у вигляді фіксованої грошової суми, то в договорі має бути визначений максимальний тираж твору.

3. У випадках, передбачених ліцензійним договором, дозвіл на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав може надаватися ліцензіатом іншій особі (субліцензіату) на підставі субліцензійного договору в обсязі, що не може перевищувати обсяг прав, які було надано ліцензіату на підставі ліцензійного договору, зокрема щодо території і строку дії субліцензійного договору.

Субліцензіат має право укладати наступні субліцензійні договори, якщо таке повноваження передбачено для наступних субліцензіатів основним ліцензійним договором.

4. У разі відсутності визначення у ліцензійному (субліцензійному) договорі виду ліцензії вважається, що ліцензія є невиключною.

У разі відсутності визначення у ліцензійному договорі території дії ліцензійного договору (ліцензії) дія ліцензії поширюється на територію України.

У разі відсутності визначення у ліцензійному договорі строку, на який поширюється дія ліцензійного договору (ліцензії), договір вважається укладеним на строк, що залишився до спливу строку чинності виключного майнового права на визначений у договорі об'єкт права інтелектуальної власності, але не більше ніж на п'ять років. Якщо за шість місяців до спливу зазначеного п'ятирічного строку жодна із сторін не повідомить письмово другу сторону про відмову від договору, договір вважається продовженим на невизначений строк. У такому разі кожна із сторін може в будь-який час відмовитися від договору, письмово повідомивши про це другу сторону за шість місяців до розірвання договору, якщо більший строк для повідомлення не встановлений за домовленістю сторін.

Ліцензіат (субліцензіат) здійснює свої повноваження виключно за умови дотримання особистих немайнових прав автора та/або виконавця, немайнових прав виробника фонограми та/або виробника відеограми, та/або організації мовлення відповідно до статей 11 і 37 цього Закону.

5. Якщо інше не передбачено ліцензійним договором, ліцензіат має право:

1) вчиняти дії допоміжного характеру (інші допоміжні способи використання) щодо визначених у такому договорі видів майнових прав на відповідні об'єкти авторського права та/або об'єкти суміжних прав, якщо без вчинення таких дій здійснення ліцензіатом передбачених договором прав і обов'язків є об'єктивно неможливим або істотно ускладненим;

2) залучати під власну відповідальність третю особу (третіх осіб) без права укладення субліцензійного договору (субліцензійних договорів), якщо без участі такої третьої особи (таких третіх осіб) здійснення ліцензіатом передбачених договором прав і обов'язків є об'єктивно неможливим або істотно ускладненим.

Стаття 51. Публічна ліцензія на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав

1. Суб'єкт авторського права або суб'єкт суміжних прав може надати дозвіл на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав будь-якою особою на визначених ним умовах (публічна ліцензія).

Публічна ліцензія видається шляхом оприлюднення її умов разом з наданням можливості дистанційного ознайомлення з відповідним об'єктом авторського права або об'єктом суміжних прав необмеженому колу осіб з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем.

2. Особа, яка використовує об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав на основі публічної ліцензії, зобов'язана дотримуватися визначених суб'єктом авторського права або суб'єктом суміжних прав умов, на яких її було видано.

3. Умовами публічної ліцензії може бути передбачено, що така ліцензія є безвідкличною. У такому разі публічна ліцензія діє протягом усього строку чинності майнових авторських прав або майнових суміжних прав і може бути достроково припинена лише стосовно особи, яка порушила умови, зазначені у частині другій цієї статті.

4. Публічна ліцензія є невиключною. Виключні та одиничні публічні ліцензії є нікчемними.

5. Публічна ліцензія, в якій не передбачено сплату винагороди за використання об'єкта авторського права та/або об'єкта суміжних прав або передбачено, що така сплата може здійснюватися ліцензіатом добровільно, на власний розсуд, вважається безоплатною.

Стаття 52. Колективне управління майновими правами на об'єкти авторського права і об'єкти суміжних прав

1. Колективне управління майновими правами на об'єкти авторського права і об'єкти суміжних прав здійснюється організаціями колективного управління відповідно до закону.

Розділ V. ЗАХИСТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ

Стаття 53. Підстави для захисту авторського права і суміжних прав

1. Підставами для захисту особистих немайнових та/або майнових авторських і суміжних прав є будь-яке порушення, невизнання або оспорювання таких прав, а також створення загрози порушення таких прав.

2. Порушенням особистих немайнових та/або майнових авторських і суміжних прав є, зокрема:

1) плагіат - це опублікування твору або його частини у незмінному або видозміненому вигляді, включаючи опублікування перекладу іншомовного твору або його частини, під іменем особи, яка не є автором цього твору;

2) використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, якщо такі дії не підпадають під передбачені цим Законом випадки вільного використання об'єктів авторського права або об'єктів суміжних прав, без дозволу суб'єкта таких прав, у тому числі:

піратство у сфері авторського права і суміжних прав - відтворення, ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України і розповсюдження піратських примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм, незаконне використання програм організації мовлення, камкординг, а також Інтернет-піратство, тобто незаконне використання об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав із застосуванням мережі Інтернет;

ввезення на митну територію України без дозволу суб'єктів авторського права та/або суб'єктів суміжних прав примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм, записів передач організації мовлення;

камкординг - фіксування аудіовізуального твору під час публічного демонстрування аудіовізуального твору в кінотеатрах, інших кінотеатричних закладах особами, які перебувають у тому самому приміщенні, у якому відбувається таке публічне демонстрування, для будь-яких цілей без дозволу суб'єктів авторського права або суб'єктів суміжних прав, об'єкти яких складають аудіовізуальний твір;

3) використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, якщо такі дії не підпадають під передбачені цим Законом випадки вільного використання об'єктів авторського права або об'єктів суміжних прав, з дозволу суб'єкта таких прав, але з порушенням умов, на яких такий дозвіл було надано (перевищення передбаченого договором тиражу, використання об'єкта способом, не передбаченим договором, порушення умов публічної ліцензії тощо);

4) зловживання посадовими особами організації колективного управління службовим становищем, що призвело до невиплати або неналежних розподілу і виплати винагороди суб'єкту авторського права або суб'єкту суміжних прав;

5) будь-які дії з недозволеного обходу технологічного засобу захисту об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, у тому числі кардшейрінг, а також виготовлення, реклама, розповсюдження, ввезення з метою розповсюдження і застосування засобів для такого обходу;

кардшейрінг - це забезпечення у будь-якій формі та в будь-який спосіб доступу до програми організації мовлення, доступ до якої обмежено суб'єктом авторського права або суб'єктом суміжних прав шляхом застосування технологічних засобів захисту (абонентська карта, код тощо) або в інший спосіб, в обхід таких форм захисту, внаслідок чого така програма організацій мовлення може бути сприйнята публікою;

6) підроблення, зміна чи вилучення інформації про управління правами (інформації, що ідентифікує об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав і автора чи іншу особу, яка має на цей об'єкт авторське право та/або суміжні права, або інформації про умови використання об'єкта авторського права та/або об'єкта суміжних прав, або будь-які цифри чи коди, у яких представлена така інформація, коли будь-який із цих елементів інформації прикладений до копії об'єкта авторського права та/або об'єкта суміжних прав або вміщений у нього чи з'являється у зв'язку з його повідомленням до загального відома), зокрема в електронній (цифровій) формі, без дозволу відповідного суб'єкта авторського права або суб'єкта суміжних прав;

7) імпорт, розповсюдження примірників об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, з яких без дозволу суб'єктів майнових прав на ці об'єкти вилучено чи у яких змінено інформацію про управління правами, зокрема в електронній (цифровій) формі;

8) управління веб-сайтом, який шляхом індексації метаданих твору або об'єкта суміжних прав та наданням пошукової системи, дозволяє користувачам цього веб-сайту знаходити та поширювати твір або об'єкт суміжних прав у межах однорангової мережі без дотримання майнових прав суб'єктів авторського права та/або суб'єктів суміжних прав.

3. Діями, що створюють загрозу порушення особистих немайнових та майнових авторських і суміжних прав, є, зокрема:

1) розповсюдження, ввезення на митну територію України технічних пристроїв, обладнання, що включає комп'ютерну програму та надає доступ користувачам до об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав без дозволу відповідних суб'єктів авторського права або суб'єктів суміжних прав (у тому числі коли комп'ютерна програма, застосунки та додатки до неї, технології або технічні пристрої використовують сигнали інших Інтернет-ресурсів);

2) налаштування комп'ютерної програми, застосунків, додатків до них, технологій, технічних пристроїв, які надають доступ до об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав без дозволу відповідних суб'єктів авторського права або суб'єктів суміжних прав таких об'єктів (у тому числі коли комп'ютерна програма, застосунки та додатки до неї, технології або технічні пристрої використовують сигнали інших Інтернет-ресурсів);

3) надання інструкцій щодо налаштування комп'ютерної програми, застосунків та додатків до неї, технологій, технічних пристроїв для отримання доступу до об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав без дозволу відповідних суб'єктів авторського права або суб'єктів суміжних прав таких об'єктів у будь-якій формі з метою отримання винагороди від надання таких інструкцій.

Положення цієї частини не поширюються на випадки, передбачені статтями 22-29, 43-44 цього Закону, а також на твори, об'єкти суміжних прав, які стали суспільним надбанням, у разі якщо суб'єкти авторського права та/або суб'єкти суміжних прав надали особі, яка використовує правомірно виготовлений примірник об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, право вжити дії для обходу технологічних засобів захисту - копії.

Стаття 54. Захист прав суб'єктів авторського права і суб'єктів суміжних прав

1. Захист особистих немайнових і майнових прав суб'єктів авторського права та/або суб'єктів суміжних прав здійснюється в порядку, встановленому адміністративним, цивільним і кримінальним законодавством.

Стаття 55. Цивільно-правовий захист авторського права і суміжних прав

1. За захистом авторського права або суміжних прав, а також права особливого роду (*sui generis*) у встановленому порядку до суду та інших органів відповідно до їх компетенції мають право звертатися:

1) суб'єкти авторського права або суб'єкти суміжних прав для захисту свого авторського права або суміжних прав;

2) особи, яким надано виключне право на використання об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав та/або які мають право на отримання частки винагороди за використання об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, для захисту своїх прав та/або охоронюваних законом інтересів у межах договору із суб'єктом авторського права або суб'єктом суміжних прав від протиправних посягань будь-якої третьої особи на права такого ліцензіата або права отримувача частки зазначеної винагороди;

3) організації колективного управління відповідно до доручення правовласників-контрагентів з добровільного колективного управління відповідно до Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав" з урахуванням сфери їх діяльності, зазначеної в реєстрі організацій колективного управління;

4) акредитовані організації колективного управління з урахуванням сфери їх акредитації, зазначеної в реєстрі організацій колективного управління;

5) особи, яким належить право особливого роду (*sui generis*).

2. Особи, зазначені в частині першій цієї статті, мають право звертатися за захистом авторського права та/або суміжних прав до суду з будь-якими вимогами, не забороненими законом, зокрема про:

- 1) визнання авторського права або суміжних прав;
- 2) відновлення становища, яке існувало до порушення;
- 3) припинення та/або заборону вчиняти дії, що порушують авторське право та/або суміжні права чи створюють загрозу їх порушення;
- 4) стягнення винагороди, передбаченої законодавством про авторське право і суміжні права;
- 5) відшкодування моральної шкоди;
- 6) відшкодування збитків, завданих порушенням авторського права або суміжних прав, включаючи упущену вигоду, або стягнення доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним авторського права або суміжних прав, або стягнення компенсації;
- 7) припинення підготовчих дій до порушення авторського права та/або суміжних прав, у тому числі шляхом призупинення митних процедур, якщо є підстави вважати, що на митну територію України чи з митної території України можуть бути пропущені піратські примірники творів, фонограм, відеограм, засоби обходу технологічного засобу захисту об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав тощо;
- 8) опублікування за рахунок порушника в засобах масової інформації даних про допущені порушення авторського права та/або суміжних прав та судові рішення щодо цих порушень;
- 9) вжиття інших передбачених законодавством заходів, пов'язаних із захистом авторського права та/або суміжних прав.

3. Суд має право постановити рішення про:

- 1) відшкодування моральної (немайнової) шкоди, завданої порушенням авторського права та/або суміжних прав, з визначенням розміру відшкодування;
- 2) відшкодування збитків, завданих порушенням авторського права та/або суміжних прав;
- 3) стягнення з порушника авторського права та/або суміжних прав доходу, отриманого внаслідок порушення;
- 4) стягнення компенсації (разового грошового стягнення), що визначається судом замість відшкодування збитків або стягнення доходу на розсуд суб'єкта авторського права та/або суб'єкта суміжних прав у розмірі від 2 до 200 прожиткових мінімумів для працездатних осіб або як фіксована подвоєна, а в разі умисного порушення - потроєна сума винагороди, яка була б сплачена за надання дозволу на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, з приводу якого виник спір; на вимогу осіб, передбачених у пунктах 2-5 частини першої цієї статті, - як фіксована подвоєна, а в разі умисного порушення - потроєна сума винагороди, яка була б сплачена за надання дозволу на використання відповідного об'єкта, з приводу якого виник спір.

Розмір компенсації має бути ефективним, співрозмірним і стримуючим, спрямовуватися на відновлення порушених прав та застосовуватися таким чином, щоб уникнути створення перешкод законній діяльності користувача і водночас забезпечити захист від зловживань користувача.

При визначенні розміру компенсації судом враховується тривалість та систематичність порушення, обсяг порушення (зокрема з урахуванням території його поширення), сфера господарювання та наміри порушника, вина та її форми, а також інші об'єктивні обставини;

5) припинення і заборону опублікування творів, виконань, фонограм, відеограм, вилучення (конфіскацію) піратських примірників творів, фонограм, відеограм чи записів програм організації мовлення та обладнання і матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення, публікацію у пресі інформації про допущене порушення тощо, якщо в ході судового розгляду буде доведено факт порушення авторського права та/або суміжних прав або факт наявності дій, що створюють загрозу порушення таких прав.

4. Суд може постановити рішення про накладення на порушника штрафу у розмірі 10 відсотків суми, присудженої судом на користь позивача. Сума штрафів передається у встановленому порядку до державного бюджету.

5. Суд може постановити рішення про вилучення чи конфіскацію всіх піратських примірників творів, фонограм, відеограм чи записів програм організації мовлення, щодо яких встановлено, що вони були виготовлені або розповсюджені з порушенням авторського права та/або суміжних прав, а також засобів обходу технологічного засобу захисту об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав. Це стосується також усіх кліше, матриць, форм, оригіналів, магнітних стрічок, фотонегативів та інших предметів, за допомогою яких відтворюються примірники творів, фонограм, відеограм, записи програм організації мовлення, а також матеріалів і обладнання, що використовуються для їх відтворення і для виготовлення засобів обходу технологічного засобу захисту об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав.

За рішенням суду вилучені піратські примірники об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав на вимогу особи, яка є суб'єктом авторського права або суб'єктом суміжних прав і права якої порушено, можуть бути передані цій особі. Якщо ця особа не вимагає такої передачі, піратські примірники підлягають знищенню за рахунок правопорушника, а матеріали і обладнання, що використовувалися для відтворення піратських примірників, підлягають відчуженню із зарахуванням виручених коштів до державного бюджету.

Суд може постановити рішення про конфіскацію матеріалів і обладнання, що використовувалися для відтворення піратських примірників об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, та їх знищення за рахунок правопорушника.

6. Постачальник послуг проміжного характеру в інформаційній сфері несе відповідальність за зміст переданої та отриманої інформації та за шкоду, завдану суб'єктам авторського права та/або суб'єктам суміжних прав внаслідок використання результатів таких послуг, на загальних підставах за умови відсутності в його діях обставин, що звільняють його від відповідальності, встановлених Законом України "Про електронну комерцію", з урахуванням особливостей, передбачених статтями 56-58 цього Закону.

Стаття 56. Порядок припинення порушень авторського права і суміжних прав з використанням мережі Інтернет

1. При порушенні будь-якою особою авторського права та/або суміжних прав, вчиненому з використанням мережі Інтернет, суб'єкт авторського права або суб'єкт суміжних прав (надалі - заявник) має право звернутися до власника веб-сайту (особи, яка є володільцем облікового запису та встановлює порядок і умови використання веб-сайту, або реєстранта відповідного доменного імені, за яким здійснюється доступ до веб-сайту, та/або отримувача послуг хостингу (за відсутності доказів іншого), та/або власника веб-сторінки (особи, яка є володільцем облікового запису, що використовується для розміщення веб-сторінки на веб-сайті, та яка управляє та/або розміщує цифровий контент в межах такої веб-сторінки), на якому (якій) розміщено або в інший спосіб використано відповідний цифровий контент, із заявою про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав.

Заява про припинення порушення подається в порядку, передбаченому цією статтею.

Власник веб-сторінки, навіть якщо володіє обліковим записом, що дозволяє йому самостійно, незалежно від власника веб-сайту, розміщувати інформацію на веб-сторінці та управляти нею, не вважається власником веб-сайту.

2. Заява про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав повинна містити:

1) відомості про заявника, необхідні для його ідентифікації: ім'я (найменування), місце проживання (перебування) або місцезнаходження, адреса електронної пошти або поштова адреса, на яку власник веб-сайту або інші особи в передбачених цим Законом випадках мають направляти інформацію; для заявників-юридичних осіб - ідентифікаційні дані про реєстрацію юридичної особи у країні місцезнаходження, зокрема в торговельному, банківському, судовому або державному реєстрі, у тому числі реквізити реєстру, реєстраційний номер;

2) вид і назву об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, іншу інформацію, що дає можливість ідентифікувати об'єкт, про порушення права на який йдеться у заяві;

3) вмотивоване твердження, зазначене у відповідній заяві, про наявність у заявника майнових прав на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав чи виключних прав на використання такого об'єкта з посиланням на підстави виникнення таких прав чи виключних прав та строк чинності таких прав (підстави не вказуються, якщо заявник є первинним суб'єктом відповідних майнових прав);

4) гіперпосилання на електронну (цифрову) інформацію, розміщену або в інший спосіб використану на веб-сайті, або гіперпосилання на веб-сторінку, до якої здійснювалося інтерактивне надання доступу об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, про порушення майнових прав на який йдеться у заяві;

5) вимогу до власника веб-сайту про унеможливлення доступу до цифрового контенту на веб-сайті та/або вимогу до власника веб-сайту і провайдера послуг обміну контентом щодо недопущення ними (ним) подальшого розміщення на веб-сайті зазначеного цифрового контенту;

6) відомості про постачальника послуг хостингу, який надає послуги та/або ресурси для розміщення відповідного веб-сайту або їх частин у мережі Інтернет та забезпечення доступу до них через мережу Інтернет, а саме: найменування; адреса електронної пошти або поштова адреса, на яку в передбачених цим Законом випадках власник веб-сайту або інші особи мають надсилати інформацію. Власник веб-сайту, який розміщує свій веб-сайт або його частину в мережі Інтернет на власних ресурсах та/або самостійно забезпечує доступ до нього з використанням мережі Інтернет, який надає можливість іншим особам розміщувати цифровий контент на його веб-сайті, є постачальником послуг хостингу;

7) твердження заявника, що наведена в заяві інформація є достовірною, а наявність у заявника прав, про порушення яких заявлено, перевірена адвокатом або представником у справах інтелектуальної власності (патентним повіреним), за представництвом (посередництвом) якого подається заява.

Заявник, який є юридичною особою, звертається із заявою про припинення порушення виключно за представництвом (посередництвом) адвоката або представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного). Адвокат або представник у справах інтелектуальної власності (патентний повірений) надсилає відповідну заяву, за умови ідентифікації заявника, встановлення його контактних даних та підтвердження наданими заявником документами факту наявності в заявника прав, про припинення порушення яких висувається вимога.

До заяви про припинення порушення додається копія одного з документів, що відповідно до законодавства посвідчує повноваження адвоката або представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного).

Заявник (посадова особа заявника) несе відповідальність за надання завідомо недостовірної інформації щодо наявності у нього майнових прав на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав, про порушення яких йдеться у заяві.

Заява про припинення порушення надсилається власнику веб-сайту та/або веб-сторінки з одночасним направленням її копії постачальнику послуг хостингу, який надає послуги та/або ресурси для розміщення відповідного веб-сайту.

3. За відсутності обставин, передбачених частиною четвертою цієї статті, власник веб-сайту та/або веб-сторінки невідкладно, не пізніше 48 годин з моменту отримання заяви про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав, з урахуванням частини четвертої цієї статті, зобов'язаний унеможливити доступ до цифрового контенту, щодо якого подано заяву, та надати заявнику і постачальнику послуг хостингу інформацію про вжиті заходи відповідно до вимог цієї статті.

4. Власник веб-сайту та/або веб-сторінки, який отримав заяву про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав, може відмовити в її задоволенні у разі, якщо:

1) він має право на використання цифрового контенту, зазначеного в заяві, і надав документальне підтвердження (крім випадку, якщо він є первинним суб'єктом відповідних майнових прав) наявності у нього відповідних майнових прав чи повноважень;

2) заяву про припинення порушення оформлено з порушенням вимог, визначених цією статтею.

5. Про відмову в задоволенні заяви про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав з підстав, передбачених частиною четвертою цієї статті, власник веб-сайту та/або веб-сторінки протягом 48 годин з моменту її отримання направляє повідомлення про відмову заявнику, а також постачальнику послуг хостингу згідно з відомостями, зазначеними у відповідній заяві згідно з пунктом 6 частини другої цієї статті.

Повідомлення про відмову повинно містити таку інформацію:

1) відомості про власника веб-сайту та/або веб-сторінки в обсязі, достатньому для пред'явлення позовної заяви: ім'я (найменування) власника веб-сайту та/або веб-сторінки; місце проживання (перебування) або місцезнаходження, адреса електронної пошти або поштова адреса; якщо власник веб-сайту є юридичною особою, - ідентифікаційні дані про реєстрацію юридичної особи у країні місцезнаходження, зокрема в торговельному, банківському, судовому або державному реєстрі, у тому числі реквізити реєстру, реєстраційний номер;

2) зазначення цифрового контенту, щодо унеможливлення доступу до якого відмовлено;

3) зазначення підстави для відмови у задоволенні заяви про припинення порушення відповідно до частини четвертої цієї статті.

6. У разі якщо власник веб-сайту, який отримав заяву про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав, не є власником веб-сторінки, на якій розміщено цифровий контент, щодо унеможливлення доступу до якої заявлено, права і обов'язки між власником веб-сайту і заявником встановлюються з урахуванням особливостей, передбачених цією частиною.

Власник веб-сайту невідкладно, не пізніше 24 годин з моменту отримання заяви про припинення порушення, зобов'язаний направити її копію власнику веб-сторінки засобами електронної пошти або іншою прийнятною на відповідному веб-сайті системою відправлення повідомлень. Заява направляється за контактними даними, які власник веб-сторінки повідомив власнику веб-сайту.

Власник веб-сайту одночасно з направленням заяви про припинення порушення власнику веб-сторінки надсилає заявнику повідомлення, в якому інформує, що він не є власником веб-сторінки, зазначає час відправлення копії заяви власнику веб-сторінки та надає гіперпосилання на умови публічного правочину, який визначає правила користування веб-сайтом третіми особами.

Власник веб-сторінки розглядає отриману від власника веб-сайту заяву про припинення порушення та зобов'язаний надати відповідь власнику веб-сайту в порядку та строки, встановлені частинами третьою - п'ятою цієї статті, із зазначенням гіперпосилання на веб-сторінку, на якій розміщено відповідний цифровий контент. При цьому власник веб-сторінки здійснює права і виконує обов'язки, встановлені частинами третьою - п'ятою цієї статті для власника веб-сайту.

Власник веб-сайту протягом 24 годин з моменту отримання від власника веб-сторінки відповіді на заяву про припинення порушення надсилає її заявнику та постачальнику послуг хостингу за реквізитами, зазначеними у відповідній заяві. У разі якщо протягом 48 годин з моменту направлення власнику веб-сторінки заяви про припинення порушення власник веб-сторінки не направив власнику веб-сайту повідомлення про відмову згідно з частиною п'ятою цієї статті, власник веб-сайту самостійно унеможливорює доступ до цифрового контенту, зазначеного в заяві про припинення порушення. Про вжиті заходи власник веб-сайту повідомляє заявника та постачальника послуг хостингу протягом 96 годин з моменту отримання власником веб-сайту заяви про припинення порушення та надає відомості про себе в обсязі, визначеному частиною п'ятою цієї статті.

У разі якщо протягом 48 годин з моменту направлення власнику веб-сторінки заяви про припинення порушення власник веб-сторінки надав власнику веб-сайту повідомлення про відмову згідно з частиною п'ятою цієї статті, копія такого повідомлення надсилається власником веб-сайту заявнику не пізніше 96 годин з моменту отримання власником веб-сайту заяви про припинення порушення.

7. Заявник має право звернутися безпосередньо до постачальника послуг хостингу, який надає послуги та/або ресурси для розміщення відповідного веб-сайту, із заявою про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав, допущеного власником веб-сайту, у таких випадках:

1) якщо власник веб-сайту у встановлені цією статтею строки не здійснив або здійснив не в повному обсязі дії, передбачені частиною третьою або п'ятою цієї статті, або якщо власник веб-сайту, який не є власником веб-сторінки, не здійснив або здійснив не в повному обсязі дії, передбачені частиною шостою цієї статті;

2) якщо на веб-сайті та в публічних базах даних записів про доменні імена (WHOIS) відсутні відомості про власника веб-сайту в обсязі, що дає змогу звернутися до нього із заявою про припинення порушення, передбаченою частиною другою цієї статті. Такими відомостями є інформація про адресу електронної пошти для зв'язку з власником веб-сайту та інші відомості, розміщення яких передбачено частиною одинадцятою цієї статті.

Заява про припинення порушення, допущеного власником веб-сайту, повинна містити обґрунтування наявності підстав для звернення до постачальника послуг хостингу, передбачених пунктом 1 або 2 цієї частини.

Заявник звертається до постачальника послуг хостингу, який надає послуги та/або ресурси для розміщення відповідного веб-сайту, з відповідною заявою за представництвом (посередництвом) адвоката або представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного). Адвокат або представник у справах інтелектуальної власності (патентний повірений) надсилає заяву, за умови ідентифікації заявника, встановлення його контактних даних, підтвердження наданими заявником документами факту наявності у заявника прав, про припинення порушення яких йдеться у відповідній заяві.

Заява про припинення порушень, допущених власником веб-сайту, має містити відомості, передбачені пунктами 1, 4, 5, 7 частини другої цієї статті. До заяви додається копія одного з документів, що відповідно до законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність посвідчує повноваження адвоката на надання правової допомоги заявнику або повноваження представника у справах інтелектуальної власності (патентний повірений).

У випадках, передбачених пунктом 1 цієї частини, у заяві зазначаються час направлення власнику веб-сайту та постачальнику послуг хостингу заяви про припинення порушення, час, коли власник веб-сайту мав вчинити передбачені цією статтею дії, а також пояснення, яким чином заявник визначив контактні дані власника веб-сайту.

За відсутності підстав для залишення заяви про припинення порушення з боку власника веб-сайту без розгляду, встановлених частиною восьмою цієї статті, постачальник послуг хостингу зобов'язаний невідкладно, не пізніше 24 годин з моменту отримання такої заяви, надіслати власнику веб-сайту її копію. Надсилаючи власнику веб-сайту копію заяви, постачальник послуг хостингу повинен пояснити власнику веб-сайту його права і обов'язки, пов'язані з такою заявою, а також правові наслідки невчинення ним дій, передбачених цією статтею.

Власник веб-сайту протягом 24 годин з моменту отримання від постачальника послуг хостингу копії заяви про припинення порушення з боку власника веб-сайту вчиняє дії, передбачені частиною третьою або п'ятою цієї статті, і повідомляє про це постачальника послуг хостингу шляхом направлення повідомлення про вжиті заходи згідно з вимогами частини дванадцятої цієї статті або повідомлення про відмову згідно з частиною п'ятою цієї статті.

У разі якщо протягом 24 годин з моменту направлення власнику веб-сайту копії заяви про припинення порушення власник веб-сайту не вчинив дій, передбачених абзацом восьмим цієї частини, постачальник послуг хостингу самостійно унеможливує доступ до цифрового контенту, зазначеного у заяві про припинення порушення, допущеного власником веб-сайту. Про вжиті заходи постачальник послуг хостингу повідомляє заявника і власника веб-сайту протягом 48 годин з моменту отримання постачальником послуг хостингу заяви про припинення порушення, допущеного власником веб-сайту.

У разі неможливості встановлення заявником коректних даних, достатніх для належного надсилання ним заяви про припинення порушення, такий заявник може звернутися до Установи для сприяння у визначенні власника веб-сайту та/або до постачальника послуг хостингу.

8. Постачальник послуг хостингу вправі залишити без розгляду заяву про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав, допущеного власником веб-сайту, у разі, якщо:

- 1) заява не відповідає вимогам, встановленим частиною сьомою цієї статті;
- 2) постачальник послуг хостингу не надає послуги, ресурси для розміщення веб-сайту, щодо якого подана заява;
- 3) заявник звернувся до постачальника послуг хостингу за відсутності підстав, передбачених частиною сьомою цієї статті.

Постачальник послуг хостингу повідомляє заявника про залишення без розгляду заяви про припинення порушення із зазначенням відповідних правових підстав, передбачених цією частиною, протягом 24 годин з моменту її отримання.

Якщо заявник на належно оформлену та надіслану заяву своєчасно не отримав відповідь від власника веб-сайту та/або постачальника послуг хостингу про вжиті заходи щодо припинення порушення або повідомлення про відмову в задоволенні заяви, такий заявник звертається до Установи з наданням копій, підтверджених документів для розгляду питання про ініціювання притягнення до відповідальності відповідного власника веб-сайту та/або постачальника послуг хостингу.

9. Власник веб-сайту має право звернутися до постачальника послуг хостингу, від якого він отримав інформацію про вжиті заходи відповідно до частини сьомої цієї статті, з повідомленням про відмову згідно з частиною п'ятою цієї статті, вимагаючи відновлення доступу до цифрового контенту. Якщо таке повідомлення відповідає вимогам, встановленим частиною п'ятою цієї статті для повідомлення про відмову, постачальник послуг хостингу повинен невідкладно, не пізніше як через 48 годин після його отримання, надіслати заявнику копію такого повідомлення. У разі якщо повідомлення не відповідає вимогам, встановленим частиною п'ятою цієї статті для повідомлення про відмову, постачальник послуг хостингу інформує про це власника веб-сайту.

10. Постачальник послуг хостингу відновлює доступ до цифрового контенту на десятій робочий день з дня надсилання заявнику копії повідомлення, передбаченого частиною дев'ятою цієї статті, якщо протягом цього часу заявник не надав йому підтвердження відкриття судового

провадження про захист його прав на об'єкт (об'єкти) авторського права та/або суміжних прав, розміщених як цифровий контент, щодо якого (яких) подано заяву про припинення порушення.

11. Власники веб-сайтів та постачальники послуг хостингу, крім фізичних осіб, які не є суб'єктами господарювання, зобов'язані розміщувати у вільному доступі на власних веб-сайтах та/або в публічних базах даних записів про доменні імена (WHOIS) таку достовірну інформацію про себе:

- 1) повне ім'я або найменування власника веб-сайту та постачальника послуг хостингу;
- 2) повна адреса місця проживання або місцезнаходження власника веб-сайту та постачальника послуг хостингу;
- 3) контактна інформація власника веб-сайту та постачальника послуг хостингу, у тому числі адреса електронної пошти, номер телефону, за якими з ними можливо оперативно зв'язатися.

Фізичні особи, які не є суб'єктами господарювання, розміщують у вільному доступі на веб-сайтах, власниками яких вони є, або в публічних базах даних записів про доменні імена (WHOIS) контактну інформацію власника веб-сайту, передбачену пунктом 3 цієї частини.

12. Повідомлення про вжиті заходи, яке направляється заявнику відповідно до цієї статті, крім іншого, повинно містити достовірну та повну інформацію про зазначеного в заяві власника веб-сайту.

У разі направлення повідомлення про вжиті заходи постачальником послуг хостингу, у повідомленні також повинна міститися інформація про цього постачальника та повна інформація, надана йому власником веб-сайту, без будь-яких змін або спотворень. Інформація про власника веб-сайту складається з відомостей про його повне ім'я (найменування), адресу проживання (місцезнаходження), адресу для листування, номер телефону, адресу електронної пошти і, за наявності, іншу контактну інформацію для зв'язку.

У разі отримання від власника веб-сайту (або власника веб-сторінки при здійсненні процедур, передбачених частиною шостою або сьомою цієї статті) повідомлення про відмову його копія має бути додана до повідомлення про вжиті заходи.

13. На підставі цього Закону допускається унеможливлення доступу виключно до цифрового контенту, зазначеного в заяві про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав.

У разі якщо доступ до цифрового контенту не може бути унеможливленим з технічних причин, власник веб-сайту або постачальник послуг хостингу може унеможливити доступ до веб-сторінки, яка містить відповідний цифровий контент.

14. Заява про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав та заява про припинення порушення власником веб-сайту викладаються письмово у паперовій та/або електронній формі.

Заява в електронній формі оформлюється згідно з вимогами законодавства у сфері електронних документів та електронного документообігу з обов'язковим накладанням кваліфікованого електронного підпису адвоката, який надає правову допомогу заявнику, або представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного). Одночасно з направленням такої заяви в електронній формі заявник направляє за тією самою адресою її копію у звичайній електронній формі без накладення електронного цифрового підпису.

У разі якщо заява в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису адвоката або представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного) за змістом відрізняється від заяви у звичайній електронній формі, надісланій одному й тому самому адресату, така заява вважається неподаною.

Заява в паперовій формі оформлюється з обов'язковим власноручним підписом адвоката або представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного) та надсилається рекомендованим листом з повідомленням про вручення.

Датою і часом отримання заяви, передбаченої цією статтею, вважаються:

у разі направлення електронною поштою - дата і час направлення засобами електронного зв'язку;

у разі направлення рекомендованим листом з повідомленням про вручення - дата і час, зазначені в повідомленні про вручення.

У разі якщо адресат відмовляється від отримання заяви або відсутній за зазначеною адресою, днем та датою отримання заяви є день та дата проставлення оператором поштового зв'язку у повідомленні про вручення інформації про відмову адресата від отримання заяви або інформації про відсутність адресата за зазначеною адресою.

Відповідь (повідомлення) на заяву, пересилання копії заяви, передбачені цією статтею, викладаються письмово у паперовій та/або електронній формі.

Датою і часом отримання відповіді (повідомлення) на заяву, передбачену цією статтею, та/або направленої заяви вважаються:

у разі направлення електронною поштою - дата і час направлення засобами електронного зв'язку;

у разі направлення рекомендованим листом з повідомленням про вручення - дата і час, зазначені в повідомленні про вручення.

У разі якщо адресат відмовляється від отримання відповіді (повідомлення) на заяву або відсутній за зазначеною адресою, днем та датою отримання відповіді (повідомлення) на заяву є день та дата проставлення оператором поштового зв'язку у повідомленні про вручення інформації про відмову адресата від отримання відповіді (повідомлення) на заяву або інформації про відсутність адресата за зазначеною адресою.

15. Власник веб-сайту, веб-сторінки не несе відповідальності за порушення авторського права та/або суміжних прав, вчинені з використанням мережі Інтернет, якщо він вчасно вчинив дії, передбачені частиною третьою цієї статті.

Положення абзацу першого цієї частини не застосовуються, якщо:

1) власник веб-сайту протягом трьох місяців, незважаючи на отримані та задоволені ним заяви про припинення порушень, допустив не менше двох випадків використання на одній чи декількох веб-сторінках, власником яких він є, одного й того самого об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав на одному й тому самому веб-сайті;

2) власник веб-сторінки, який не є власником веб-сайту, протягом трьох місяців, незважаючи на отримані та задоволені ним заяви про припинення порушень, допустив не менше двох випадків використання одного й того самого об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав на одному й тому самому веб-сайті.

16. Якщо заяву про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав подано особі, яка не є власником веб-сайту та/або веб-сторінки, така особа протягом 24 годин з моменту отримання заяви зобов'язана повідомити заявника про залишення її без розгляду із зазначенням правової підстави, передбаченої цією частиною.

Стаття 57. Зобов'язання постачальників послуг хостингу щодо забезпечення захисту авторського права і суміжних прав з використанням мережі Інтернет

1. Постачальники послуг хостингу зобов'язані передбачати у договорах про надання послуг хостингу умови і правила, що забороняють замовникам послуг вчиняти дії з розміщення цифрового контенту з порушенням авторського права та/або суміжних прав третіх осіб, а також зобов'язують замовників послуг зазначати достовірну і коректну інформацію про себе, у тому числі свої контактні дані, а в разі їх зміни - невідкладно інформувати про це в порядку, визначеному законодавством.

2. Постачальник послуг хостингу не несе перед замовником послуг хостингу відповідальності за наслідки вжиття заходів, передбачених статтею 56 цього Закону, за умови виконання вимог, передбачених частиною першою цієї статті.

Постачальник послуг хостингу не несе відповідальності за порушення авторського права та/або суміжних прав, за умови виконання вимог, передбачених статтею 55 цього Закону.

Стаття 58. Відповідальність провайдерів послуг обміну контентом за порушення авторського права та/або суміжних прав

1. Власники веб-сайтів, єдиним або одним з основних видів послуг яких є зберігання та надання публіці доступу до значної кількості об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, розміщених користувачами на веб-сайтах, які зазначені власники веб-сайтів упорядковують і популяризують (провайдери послуг обміну контентом), залежно від характеру таких послуг надають зазначені послуги шляхом інтерактивного надання доступу та/або публічного сповіщення об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав.

2. Провайдери послуг обміну контентом у разі відсутності у них відповідного дозволу на використання об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав шляхом інтерактивного надання доступу та/або публічного сповіщення об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав несуть відповідальність за порушення авторського права та/або суміжних прав незалежно від виконання зобов'язань, які покладаються на постачальників послуг хостингу статтями 56-57 цього Закону, з урахуванням особливостей, визначених цією статтею.

3. Провайдери послуг обміну контентом не несуть відповідальності за порушення авторського права та/або суміжних прав, за умови що вони:

1) вжили всіх можливих заходів для отримання відповідного дозволу;

2) вжили всіх можливих заходів для унеможливлення обміну контентом стосовно об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, щодо яких суб'єкти авторського права та/або суб'єкти суміжних прав подали в порядку, визначеному статтею 58 цього Закону, заяву з вимогою унеможливлення доступу до цифрового контенту та недопущення подальшого розміщення на веб-сайті відповідного контенту;

3) вжили заходів для припинення порушень авторського права та/або суміжних прав з використанням мережі Інтернет, передбачених статтею 58 цього Закону, а також для недопущення повторного розміщення на веб-сайті (веб-сторінці) відповідних об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, доступ до яких було унеможливлено.

При цьому за відсутності інформації, отриманої від суб'єктів авторського права та/або суб'єктів суміжних прав про порушення прав на конкретні об'єкти таких прав, провайдери послуг обміну контентом не зобов'язані здійснювати загальний моніторинг контенту, тобто пошук фактів та обставин, які вказують на порушення авторського права та/або суміжних прав.

4. При визначенні, чи було вжито належних заходів, передбачених частиною третьою цієї статті, зокрема враховуються:

1) кількість користувачів відповідних послуг обміну контентом;

2) кількість об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, які використовуються;

3) наявність та ефективність технічних засобів, необхідних для реалізації заходів, передбачених пунктами 2 і 3 частини третьої цієї статті.

5. Положення пунктами 2 і 3 частини третьої цієї статті не застосовуються до провайдерів послуг обміну контентом, які здійснюють діяльність менше трьох років та обсяг річного доходу яких становить менше 10 мільйонів гривень, крім випадків, якщо місячна середня кількість унікальних відвідувачів його веб-сайту за попередній календарний рік перевищує 5 мільйонів осіб. При цьому на зазначених у цьому абзаці провайдерів послуг обміну контентом

поширюються зобов'язання, передбачені пунктом 1 частини третьої цієї статті, а також зобов'язання, які покладаються на провайдерів послуг обміну контентом як постачальників послуг хостингу, передбачені статтями 56-57 цього Закону.

Положення частини третьої цієї статті не застосовуються до провайдерів послуг обміну контентом, які беруть участь у відборі цифрового контенту, доступ до якого незаконно інтерактивно надається публіці, та/або які надають на своєму веб-сайті інструменти, спеціально призначені для незаконного використання цифрового контенту, та/або свідомо сприяють такому використанню, що може бути підтверджено тим фактом, що провайдер послуг обміну контентом прийняв фінансову модель, яка заохочує користувачів його веб-сайту незаконно надавати публіці інтерактивний доступ до цифрового контенту через такий веб-сайт.

6. Провайдери послуг обміну контентом на запит суб'єктів авторського права та/або суб'єктів суміжних прав зобов'язані надавати їм інформацію про застосування заходів, передбачених частиною третьою цієї статті, та якщо було укладено договір з суб'єктом авторського права та/або суб'єктом суміжних прав - інформацію про використання відповідних об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав відповідно до договору.

7. Провайдери окремих послуг, таких як неприбуткові онлайн-енциклопедії, неприбуткові освітні та наукові сховища інформації, платформи для розробки та спільного використання комп'ютерної програми з відкритим вихідним кодом, онлайн-ринки, хмарні сервіси "бізнес для бізнесу" та хмарні сервіси, що дозволяють користувачам розміщувати контент у сховищі інформації для власного використання, не вважаються провайдерами послуг обміну контентом для цілей цієї статті.

Розділ VI. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Визнати таким, що втратив чинність, Закон України "Про авторське право і суміжні права" (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 13, ст. 64 із наступними змінами).

3. Установити, що з дня набрання чинності цим Законом:

1) застосовуються строки чинності авторського права, передбачені статтею 31 цього Закону, у випадках, коли строк чинності авторського права, що діяв до набрання чинності цим Законом, не закінчився до дня набрання чинності цим Законом;

2) застосовуються строки чинності суміжних прав, передбачені статтею 45 цього Закону, у випадках, коли строк чинності суміжних прав, що діяв до набрання чинності цим Законом, не закінчився до дня набрання чинності цим Законом.

4. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Цивільному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356):

у главах 35, 37 слова "передача (програма)" у всіх відмінках і числах замінити словом "програма" у відповідному відмінку і числі;

частину другу статті 437 викласти в такій редакції:

"2. Суб'єкти авторського права для повідомлення про свої майнові права можуть використовувати спеціальний знак, встановлений законом";

текст статті 438 викласти в такій редакції:

"1. Автору твору належать особисті немайнові права, встановлені статтею 423 цього Кодексу та іншими законами";

частину першу статті 439 викласти в такій редакції:

"1. Автор має право вимагати збереження цілісності твору, протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, включаючи супроводження твору ілюстраціями, передмовами, післямовами, коментарями тощо без згоди автора";

частини третю та четверту статті 440 викласти в такій редакції:

"3. Майнові права інтелектуальної власності на твір, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту), переходять до юридичної або фізичної особи, де або у якій працює автор, з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено договором чи законом.

4. Майнові права інтелектуальної власності на твір, створений за замовленням, переходять до замовника з моменту створення твору у повному складі, якщо інше не передбачено договором чи законом";

статтю 441 викласти в такій редакції:

"Стаття 441. Здійснення майнових прав інтелектуальної власності на твір

1. Суб'єкти авторського права можуть здійснювати свої майнові права особисто, через представника чи іншу уповноважену особу або через організацію колективного управління відповідно до закону";

у статті 442:

назву, частини першу та другу викласти в такій редакції:

"Стаття 442. Оприлюднення твору

1. Оприлюдненням твору вважається будь-яка дія, що вперше робить твір доступним для необмеженого кола осіб.

2. Твір не може бути оприлюднений, якщо це порушує права людини на таємницю її особистого і сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, фізичному і моральному здоров'ю населення";

частини третю та четверту виключити;

статті 443-445 та 448 викласти в такій редакції:

"Стаття 443. Використання твору з дозволу суб'єкта авторського права

1. Використання твору здійснюється виключно з дозволу суб'єкта авторського права або іншої уповноваженої на надання такого дозволу особи, крім випадків правомірного використання твору без такого дозволу, встановлених законом.

Стаття 444. Публічна ліцензія на використання твору

1. Суб'єкт авторського права може надати дозвіл на використання твору будь-якою особою на визначених ним умовах (публічна ліцензія).

2. Особа, яка використовує твір на основі публічної ліцензії, зобов'язана дотримуватися визначених суб'єктом авторського права умов, на яких її було видано.

Стаття 445. Право на справедливий винагороду за використання твору

1. Автор має невідчужуване право на справедливий винагороду за використання його твору у випадках, в розмірах і на умовах, передбачених законом. Право на справедливий винагороду належить автору твору, а після його смерті переходить до спадкоємців автора";

"Стаття 448. Право слідування

1. Автор має невідчужуване право на одержання справедливої винагороди як частки відрахувань від кожного продажу оригіналу художнього твору, оригіналу рукопису літературного або музичного твору, наступного за продажом оригіналу, здійсненим автором (право слідування).

Для цілей цієї статті до оригіналів творів, зазначених у частині першій цієї статті, прирівнюються їх примірники, виготовлені в обмеженій кількості самим автором або під його керівництвом, які пронумеровані, підписані автором або містять інші позначення, що засвідчують його авторство.

2. Право слідування належить автору, а після його смерті переходить до спадкоємців автора та спадкоємців цих спадкоємців і діє до спливу строків чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір.

3. Умови здійснення права слідування визначаються законом";

текст статті 450 викласти в такій редакції:

"1. Первинними суб'єктами суміжних прав є виконавець, виробник фонограми, виробник відеограми, організація мовлення. За відсутності доказів іншого, виконавцем, виробником фонограми, виробником відеограми вважаються особи, імена (найменування) яких зазначені у фонограмі, відеограмі та їх копіях або на упаковці, що містить примірники фонограми, відеограми";

у статті 451:

частину першу викласти в такій редакції:

"1. Суміжні права виникають внаслідок факту:

- 1) здійснення виконання;
- 2) вироблення фонограми;
- 3) вироблення відеограми;
- 4) першої трансляції програми організації мовлення";

частини другу - четверту виключити;

пункт 3 частини першої статті 452 викласти в такій редакції:

"3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта суміжних прав, у тому числі забороняти таке використання";

статті 453-456 викласти в такій редакції:

"Стаття 453. Здійснення майнових прав інтелектуальної власності на виконання, фонограму, відеограму, програму організації мовлення

1. Суб'єкти суміжних прав можуть здійснювати свої майнові права особисто, через представника чи іншу уповноважену особу або через організацію колективного управління відповідно до закону.

Стаття 454. Використання виконання, фонограми, відеограми, програми організації мовлення з дозволу суб'єкта суміжних прав

1. Використання виконання, фонограми, відеограми, програми організації мовлення здійснюється виключно з дозволу відповідного суб'єкта суміжних прав або іншої уповноваженої на надання такого дозволу особи, крім випадків правомірного використання, встановлених законом.

Стаття 455. Публічна ліцензія на використання об'єкта суміжних прав

1. Суб'єкт суміжних прав може надати дозвіл на використання відповідного об'єкта будь-якою особою на визначених ним умовах (публічна ліцензія).

2. Особа, яка використовує об'єкт суміжних прав на основі публічної ліцензії, зобов'язана дотримуватися визначених суб'єктом суміжних прав умов, на яких її було видано.

Стаття 456. Строки чинності суміжних майнових прав

1. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на виконання спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком здійснення виконання. Якщо запис виконання протягом цього строку правомірно оприлюднено, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на виконання спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком такого оприлюднення.

2. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на фонограму, відеограму спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком вироблення фонограми, відеограми. Якщо фонограму, відеограму протягом цього строку правомірно оприлюднено, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на фонограму, відеограму спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком такого оприлюднення.

3. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на програму організації мовлення спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком першої трансляції програми організації мовлення незалежно від використаних технічних засобів";

частину першу статті 1030 після слів "майнові права" доповнити словами "крім майнових прав інтелектуальної власності";

у статті 1107:

у назві слово "договорів" замінити словом "правочинів";

у частині першій:

в абзаці першому слово "договорів" замінити словом "правочинів";

у пункті 5 слово "договір" замінити словом "правочин";

абзаци перший та другий частини другої викласти в такій редакції:

"2. Правочин щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності укладається у письмовій (електронній) формі, за винятком випадків, визначених законом.

У разі недодержання письмової (електронної) форми договору щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності такий договір є нікчемним";

частину першу статті 1108 викласти в такій редакції:

"1. Особа, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензіар), може надати іншій особі (ліцензіату) дозвіл на використання цього об'єкта в певній обмеженій сфері (ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності).

Ліцензіат не має права використовувати об'єкт права інтелектуальної власності в іншій сфері, ніж визначено ліцензією на використання об'єкта права інтелектуальної власності";

у статті 1109 :

частину першу викласти в такій редакції:

"1. За ліцензійним договором одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності визначеним способом (способами) протягом певного строку на певній території, а ліцензіат зобов'язується вносити плату за використання об'єкта, якщо інше не встановлено договором";

у частині восьмій слова "ліцензійному договорі про видання" замінити словами "ліцензійному видавничому договорі";

статтю 1113 викласти в такій редакції:

"Стаття 1113. Договір про передання майнових прав інтелектуальної власності

1. За договором про передання майнових прав інтелектуальної власності одна сторона (особа, що є суб'єктом майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності) передає другій стороні частково або у повному складі ці права відповідно до закону та на визначених договором умовах.

Предметом договору про передання майнових прав не можуть бути об'єкти і майнові права, яких не існувало на момент укладання договору.

2. Умови договору про передання майнових прав інтелектуальної власності на інший строк, ніж визначено законом, або що погіршують становище творця відповідного об'єкта або його спадкоємців порівняно із становищем, передбаченим цим Кодексом та іншим законом, чи обмежують право творця на створення інших об'єктів, є нікчемними.

3. Укладення договору про передання майнових прав інтелектуальної власності не впливає на ліцензійні договори, які було укладено раніше.

4. Майнові права інтелектуальної власності переходять до набувача за договором про передання майнових прав інтелектуальної власності з моменту його укладення, якщо інше не встановлено договором або законом.

Майнові права інтелектуальної власності, набуття яких відповідно до положень цього Кодексу чи іншого закону пов'язується із їх державною реєстрацією, переходять до набувача за договором про передання майнових прав інтелектуальної власності з моменту такої державної реєстрації";

2) статтю 20 Закону України "Про видавничу справу" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 32, ст. 206; 2004 р., № 16, ст. 238; 2014 р., № 34, ст. 1172; 2019 р., № 46, ст. 295; із змінами, внесеними Законом України від 19 червня 2022 року № 2313-IX) після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

"Видавцям енциклопедій, енциклопедичних словників, періодичних збірок, газет, журналів та інших періодичних видань належать права на використання таких видань у цілому. Видавець має право за будь-якого використання таких видань зазначати в них своє ім'я (найменування) або вимагати такого зазначення".

У зв'язку з цим частину третю вважати частиною четвертою;

3) статтю 6 Закону України "Про професійних творчих працівників та творчі спілки" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 52, ст. 312; 2018 р., № 46, ст. 371) доповнити частиною шостою такого змісту:

"Творчим працівникам, які є авторами та/або виконавцями, гарантується справедлива винагорода за використання об'єктів авторського права або суміжних прав в порядку і на умовах, визначених законом";

4) у Законі України "Про кінематографію" (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 22, ст. 114 із наступними змінами):

статті 4 і 16 викласти в такій редакції:

"Стаття 4. Регулювання відносин, що виникають у процесі виробництва та використання фільму як об'єкта авторського права і суміжних прав

Відносини, що виникають у процесі виробництва та використання фільму як об'єкта авторського права і суміжних прав, у тому числі продукту спільного виробництва, регулюються цим Законом, Законом України "Про авторське право і суміжні права" та іншими нормативно-правовими актами України.

Договір про спільне виробництво фільму, який укладається продюсером та/або виробником фільму, у тому числі з іноземними суб'єктами кінематографії (копродукція), не є договором про спільну діяльність";

"Стаття 16. Майнові права інтелектуальної власності на фільм

Майнові авторські права і майнові суміжні права на фільм можуть належати державі, юридичним та фізичним особам відповідно до закону або договору";

у статті 17:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 17. Право власності на вихідні матеріали фільму та фільмокопії і їх зберігання";

доповнити новою частиною першою такого змісту:

"Вихідні матеріали фільму та фільмокопії фільму належать виробнику фільму, іншим особам відповідно до закону. Суб'єктами права власності на вихідні матеріали фільму, фільмокопії можуть бути держава, юридичні та фізичні особи".

У зв'язку з цим частини першу - восьму вважати відповідно частинами другою - дев'ятою;

у частині четвертій слова "загальнодержавною власністю України" виключити;

5) у Законі України "Про Національний архівний фонд та архівні установи" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 11, ст. 81 із наступними змінами):

статтю 8 доповнити частинами дев'ятою - одинадцятою і приміткою такого змісту:

"Право інтелектуальної власності на об'єкти інтелектуальної власності, які містяться в архівних документах, не залежить від права власності на архівний документ як матеріальний (у тому числі електронний (цифровий) об'єкт, в якому вони містяться або зафіксовані. Здійснення права власності на документи Національного архівного фонду не може порушувати або обмежувати право інтелектуальної власності на об'єкти інтелектуальної власності, які містяться або зафіксовані в таких документах, крім визначених цим Законом випадків. Зберігання та доступ до документів Національного архівного фонду та користування такими документами відповідно до цього Закону не є порушенням відповідного права інтелектуальної власності.

Грошова оцінка документів Національного архівного фонду не є оцінкою прав інтелектуальної власності на об'єкти інтелектуальної власності, які містяться або зафіксовані в таких документах.

Об'єкти інтелектуальної власності, які містяться або зафіксовані в архівній інформації репресивних органів або в архівній інформації структур та діячів українського визвольного руху, можуть використовуватися шляхом відтворення, включення до інших об'єктів авторського права і суміжних прав, опублікування без згоди (дозволу) власників відповідних майнових прав інтелектуальної власності.

Примітка. Термін "архівна інформація репресивних органів" вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму".

Структури та діячі українського визвольного руху означають органи влади, організації, структури та формування, зазначені у частині першій статті 1 Закону України "Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті", а також осіб, які брали участь у всіх формах політичної, збройної та іншої колективної чи індивідуальної боротьби за незалежність України у ХХ столітті у складі таких органів влади, організацій, структур та формувань";

у пункті 5 частини першої статті 20 слова "та не порушує авторські та суміжні права" виключити;

6) статтю 2 Закону України "Про гастрольні заходи в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 7, ст. 56; 2014 р., № 5, ст. 62; 2017 р., № 45, ст. 404) доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"Здійснення гастрольного заходу на території України із запланованим використанням об'єктів авторського права та/або суміжних прав допускається на підставі укладеного організатором гастрольного заходу договору, яким визначено умови сплати винагороди за публічне виконання відповідних об'єктів під час гастрольного заходу";

7) у статті 12 Закону України "Про театри і театральну справу" (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 26, ст. 350):

частину другу після слів "що надаються театром" доповнити словами "ставки сплачуваної театрами справедливої винагороди авторам, виконавцям, іншим належним суб'єктам авторського та/або суміжних прав";

абзац шостий частини третьої викласти в такій редакції:

"укладати договори щодо розпоряджання майновими правами на об'єкти права інтелектуальної власності із авторами, виконавцями, іншими належними суб'єктами авторського та/або суміжних прав або договори з організаціями колективного управління відповідно до закону";

8) розділ X "Прикінцеві положення" Закону України "Про телебачення і радіомовлення" (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 18, ст. 155 із наступними змінами) доповнити пунктом 3⁵ такого змісту:

"3⁵. Установити, що тимчасово, під час воєнного стану, а також протягом 12 місяців після його припинення чи скасування, порушення строків, встановлених частиною третьою статті 59 цього Закону щодо подачі звітів за попередній (звітний) рік діяльності, не є порушенням цього Закону. При цьому такі звіти мають бути подані телерадіоорганізаціями у строк, що не перевищує 90 днів з дати завершення відповідного періоду";

9) у Законі України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав" (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 32, ст. 242 із наступними змінами):

у статті 20:

абзац перший частини першої викласти в такій редакції:

"1. Організації колективного управління повинні будувати відносини з користувачами на засадах неупередженості, справедливості, економічної обґрунтованості тарифів, вільного доступу до інформації. Умови надання дозволів на використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав повинні базуватися на об'єктивних і недискримінаційних критеріях";

абзаци перший та другий частини другої викласти в такій редакції:

"2. Тарифи мають бути економічно обґрунтованими щодо виду господарської діяльності користувача, характеру та обсягів використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав відносно такої господарської діяльності, фінансових показників доходів та витрат користувачів.

Проекти попередніх тарифів розглядаються на загальних зборах організації колективного управління та визначаються у фіксованій сумі або за відсотковою ставкою (у тому числі за формулою розрахунку) щодо використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав. Попередні тарифи мають відповідати вимогам до тарифів, встановленим абзацом першим цієї частини";

розділ VI "Прикінцеві та перехідні положення" доповнити пунктом 3⁴ такого змісту:

"3⁴. Враховуючи введення в Україні з 24 лютого 2022 року воєнного стану:

1) з моменту набрання чинності цим пунктом припиняються зобов'язання, які виникли в період з 24 лютого 2022 року до дати набрання чинності цим пунктом, щодо сплати неустойки, процентів, інфляційних втрат, а також застосування інших видів цивільно-правової відповідальності, пов'язаних з невиконанням або неналежним виконанням користувачами зобов'язань зі сплати доходу від прав перед акредитованими організаціями колективного управління, строк акредитації яких, визначений частиною дванадцятою статті 16 цього Закону, закінчився до дати набрання чинності цим пунктом;

2) з моменту набрання чинності цим пунктом на період до припинення чи скасування воєнного стану припиняється нарахування неустойки, процентів, інфляційних втрат, а також застосування інших видів цивільно-правової відповідальності, пов'язаних з невиконанням або неналежним виконанням користувачами зобов'язань зі сплати доходу від прав перед акредитованими організаціями колективного управління, строк акредитації яких, визначений частиною дванадцятою статті 16 цього Закону, закінчився до дати набрання чинності цим пунктом;

3) з моменту набрання чинності цим пунктом припиняються переговори про встановлення тарифів, інформація про початок процесу щодо яких була розміщена на офіційному веб-сайті Установи до 24 лютого 2022 року;

4) з моменту набрання чинності цим пунктом та протягом 12 місяців після припинення чи скасування воєнного стану в Україні, організація колективного управління, яка відповідно до пункту 3² цього розділу здійснює добровільне колективне управління майновими правами на використання відповідного музичного твору (з текстом або без тексту), уповноважується на збір справедливої винагороди, передбаченої підпунктами 3 та 4 абзацу третьої частини п'ятої статті 12 цього Закону за використання користувачами таким самим способом (публічне виконання або публічне сповіщення) зафіксованих виконань, фонограм і (або) відеограм, при створенні яких використано такий музичний твір. При цьому тариф для сплати користувачем справедливої винагороди відповідно до цього підпункту 3 становить 50 відсотків від розміру винагороди, яку користувач сплачує організації колективного управління за той самий спосіб використання такого музичного твору за той самий період використання. Організація колективного управління, яка збрала справедливу винагороду відповідно до цього підпункту 3, здійснює її розподіл та виплату правовласникам або організаціям колективного управління, які

представляють відповідних правовласників, з урахуванням положень статті 21 цього Закону. Користувач, який сплатив винагороду за використання музичного твору відповідним способом та справедливую винагороду за такий самий спосіб використання виконання, фонограми і (або) відеограми, передбачену підпунктами 3 та 4 абзацу третьої частини п'ятої статті 12 цього Закону, відповідній організації колективного управління в порядку визначеному цим підпунктом 3, не матиме зобов'язань перед будь-якими правовласниками про сплату винагороди за таке використання твору, виконання, фонограми і (або) відеограми за відповідний період використання;

5) з моменту набрання чинності цим пунктом конкурси на визначення акредитованої організації колективного управління не оголошуються і не проводяться протягом воєнного стану в Україні. Установа оголошує конкурси на визначення акредитованої організації колективного управління у сферах, в яких відсутні акредитовані організації на дату припинення чи скасування воєнного стану в Україні, протягом 12 місяців після припинення чи скасування воєнного стану в Україні".

5. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

6. Кабінету Міністрів України у 2023 році поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону.

Президент України

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

**м. Київ
1 грудня 2022 року
№ 2811-IX**

Публікації документа

- **Голос України** від 31.12.2022 – № 267
- **Урядовий кур'єр** від 07.01.2023 – № 5
- **Офіційний вісник України** від 13.01.2023 – 2023 р., № 3, стор. 74, стаття 196, код акта 115857/2022

